

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський)</i>
Галузь знань	<i>Для всіх</i>
Спеціальність	<i>Для всіх</i>
Освітня програма	<i>Для всіх</i>
Статус дисципліни	<i>Нормативна</i>
Форма навчання	<i>очна(денна)/заочна</i>
Рік підготовки, семестр	<i>Ікурс, осінній / весняний семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>2 кредити ЄКТС/ 60 год</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>залік, модульна контрольна робота</i>
Розклад занять	<i>Лекції (один раз на два тижні починаючи з 1-го тижня), Семінарські заняття (один раз на два тижні бажано після лекції) Для заочників згідно графіку сесії</i>
Мова викладання	<i>Українська/Англійська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	<i>Лектор: доцент., к.і.н. Махінко Анна Іванівна, 067-957-32-14; Makhinko.Anna@Ill.kpi.ua; доцент., к.і.н. Боєва Світлана Юріївна, 097-526-40-48; svit.boyeva@gmail.com викладач Осипчук Світлана Миколаївна, 050-739-93-50, Osipchuk.Svitlana@Ill.kpi.ua Семінарські: доцент., к.і.н., Махінко Анна Іванівна, 067-957-32-14; Makhinko.Anna@Ill.kpi.ua; доцент., к.і.н. Боєва Світлана Юріївна, 097-526-40-48; svit.boyeva@gmail.com викладач Осипчук Світлана Миколаївна</i>
Розміщення курсу	<i>Moodle, https://do.ipk.kpi.ua/course/view.php?id=1663 wc77rt</i>

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Основою вивчення кредитного модуля є базові знання з всесвітньої історії, історії України та інших гуманітарних дисциплін, набутих в межах загальної середньої освіти.

Мета вивчення цього кредитного модуля – формування у майбутніх спеціалістів історичної та національної свідомості, загальнолюдських духовних цінностей; національної та релігійної толерантності, поваги до культури і звичаїв різних народів; виховання патріотизму; підвищення загальноосвітнього та культурного рівня студентської молоді; орієнтація особистості на засвоєння цінностей і досягнень багатокультурної спадщини України й світу, а також сприяння теоретичному осмисленню особливостей розвитку історико-культурного процесу в Україні, його впливу на сучасні суспільно-політичні процеси.

Предметом кредитного модуля «Історія української культури» є засвоєння цінностей і досягнень багатокультурної спадщини України й світу; розуміння основних етапів, процесів, подій історії української культури і культур національних спільнот України та української діаспори з давніх часів до сьогодення в контексті світового розвитку цивілізації.

По закінченню модуля студенти мають одержати достатній рівень знань з:

- періодизації історії української культури;
- досягнень у різних галузях матеріальної та духовної культури, особливостей культурних епох, їх духовних цінностей та пріоритетів;

- стилів, властивих культурним епохам, їхніх рис; історичного контексту культурних епох та явищ;
- провідних діячів української культури та мистецтва, їхніх найважливіших творів та здобутків;
- особливостей державної політики у культурній сфері на різних етапах історичного розвитку українського народу;
- історії формування та діяльності культурологічних організацій українського народу;
- визначальних тенденцій розвитку освіти, науки, техніки як фундаментальних основ рівня життя українського етносу;
- основних напрямів розвитку історії та культури етносів України, взаємовпливу української та національних культур.
- діяльності української діаспори щодо збереження етнічної ідентичності.

Метою кредитного модуля є:

А) формування історичної та національної свідомості, загальнолюдських духовних цінностей; орієнтація на засвоєння цінностей і досягнень багатокультурної спадщини України й світу; розуміння основних етапів, процесів, подій історії української культури і культур національних спільнот України та української діаспори в контексті світового розвитку цивілізації;

Б) формування у студентів **здатностей:**

- вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК);
- розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій (ЗК);
- у відповідності до прописаних здатностей в освітніх програмах спеціальностей та спеціалізацій:
- робити висновки і узагальнення, застосовувати історичний досвід для розуміння і розв'язання сучасних проблем;
- орієнтуватися в складних процесах сучасного культурного розвитку України;
- усвідомлювати роль і місце культури України в світовому розвитку людської цивілізації;
- визначати проблеми та перспективи розвитку української культури в сучасному цивілізаційному процесі.

В результаті засвоєння кредитного модуля студенти мають продемонструвати такі результати навчання:

Для спеціальностей 051 Економіка бізнес-підприємництва, 073 Менеджмент, 075 Маркетинг

- Сутності основних проблем історії та сучасного буття народу України, а також основних законів та етапів розвитку людської спільноти (ЗН 4).
- Суспільно-економічних, політичних та культурних процесів історичного розвитку українського народу та його місце у загальнолюдських процесах (ЗН 5).
- Процесів розбудови сучасної незалежної української держави (ЗН 6).

знання:

- у відповідності до прописаних знань в освітніх програмах спеціальностей та спеціалізацій;
- варіантів періодизації історії української культури;
- загальних відомостей щодо культурно-історичного процесу;
- особливостей культурних епох, їх духовних цінностей та пріоритетів;
- досягнень у різних галузях духовної культури, видів та жанрів мистецтв, шедеврів культури;
- особливостей державної політики у культурній, зокрема науково-технічній сфері на різних етапах історичного розвитку українського народу;
- основних подій, дат найбільш визначних досягнень у розвитку культури українського народу на різних етапах історії;

- імен, головних віх життя і творчої діяльності видатних діячів української культури та їх внесок у розвиток світової науки; науково-технічних досягнень професорсько-викладацького складу та випускників КПІ ім. Ігоря Сікорського;
- основних напрямів розвитку освіти, науки та культури національних меншин України, їхнього місця в соціальній, політичній та економічній системі українського суспільства; взаємодію та взаємовплив української культури та культур народів, що проживають на території сучасної України.
- діяльності східної і західної української діаспори щодо збереження етнічної ідентичності.

уміння:

- у відповідності до прописаних умінь в освітніх програмах спеціальностей та спеціалізацій;
- використовувати новітні технології роботи з джерелами історичної інформації, самостійно аналізувати та узагальнювати їх;
- встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між подіями і явищами в історії української культури;
- аналізувати проблемні і дискусійні питання, формулювати власні оцінки та версії;
- усвідомлювати цінність пам'яток історії української культури та сприяти їх збереженню;
- усвідомлювати роль і місце культури України в світовому розвитку людської цивілізації як невід'ємної складової світової культури;
- опанувати моделі адекватності соціальних і професійних контактів в умовах міжкультурної комунікації, толерантності в міжетнічній комунікації.

Для спеціальності 051 Економіка бізнес-підприємництва, 073 Менеджмент, 075 Маркетинг

- Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу (УМ1).
- Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя (УМ2).
- Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей (УМ24).

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Кредитний модуль викладається в 1-му (2-му) семестрі 1-го курсу навчання з усіх освітніх програм першого (бакалаврського) рівня вищої освіти та не залежить від інших навчальних дисциплін (кредитних модулів) в структурно-логічній схемі освітньої програми.

3. Зміст навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин					
	Всього	у тому числі				
		Лекції	Семіна р-ські	Комп. практ- ми	Лабора- торні	СРС
Розділ 1 Стародавня та середньовічна історія української культури.						
Тема 1.1 Вступ до дисципліни «Історія української культури»	6	2	2			2
Тема 1.2. Культура первісного суспільства і давніх цивілізацій	6	2	2			2
Тема 1.3. Культура Київської Русі та Галицько-	5	2	1,5			1,5

Назви розділів і тем	Кількість годин					
	Всього	у тому числі				
		Лекції	Семіна р-ські	Комп. практ- ми	Лабора- торні	СРС
Волинського князівства у контексті європейської середньовічної культури						
<i>Модульна контрольна роботу №1.1</i>	1		0,5			0,5
Тема 1.4 Українська культура XIV- першої половини XVII ст	6	2	2			2
Тема 1.5 Культурне життя в Україні в другій половині XVII- XVIII ст.	5	2	1,5			1,5
<i>Модульна контрольна роботу №1.2</i>	1		0,5			0,5
Разом за розділом 1	30	10	10			10
Розділ 2. Українська культура нового та новітнього часу						
Тема 2.1. Українська культура XIX ст. – початку XX ст...	6	2	2			2
Тема 2.2. Відродження української культури в умовах національно-демократичної революції (1917-1920 рр.)	5	2	1,5			1,5
<i>Модульна контрольна роботу №1.3</i>	1		0,5			0,5
Тема 2.3. Культура Радянської України..	7	2	2			2
Тема 2.4. Культурні процеси в сучасній Україні. Взаємозв'язок української та світової культур	6	2	1,5			1,5
<i>Модульна контрольна роботу №1.4</i>	1		0,5			0,5
Разом за розділом 2	26	8	6			8
<i>Залік</i>	6		(2)			6
Всього годин	60	18	18			24

4. Навчальні матеріали та ресурси

Для успішного вивчення кредитного модуля достатньо опрацювати навчальний матеріал, який викладається на лекціях, а також ознайомитись з:

4.1 Базовою літературою

1. Історія української культури. Курс лекцій / Під загальною редакцією доктора історичних наук С.О. Костилюєвої. – К.: НТУУ «КПІ», 2010. – 334 с.
2. Історія української культури: Навч. посіб. / О. Ю. Павлова, Т. Ф. Мельничук, І. В. Грищенко; за ред. О. Ю. Павлової. – К.: Центр учбової літератури, 2019. – 368 с.
3. Кислюк К.В. Українська культура I чверті XXI ст: повороти модернізаційних перетворень. 2-ге вид., стер. – Київ : Кондор-Видавництво, 2018. 196 с.
4. Хома І.Я., Сова А.О., Мина Ж.В. Історія української культури : навчальний посібник.- Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2013. - 356 с.
5. Шейко В.М., Білоцерківський В.Я. Історія української культури: Навч. посіб.- К.: Знання, 2013.- 271 с).

4.2. Додаткова література

1. Абрамович С. Д. Світова та українська культура / С. Д. Абрамович. – Львів: Світ, 2004. – 335 с
2. Бойко О. Д. Історія України: підручник / Бойко О. Д. — Вид. 4-те, допов. — К. : Академвидав, 2012. — 702 с.

3. Бокань В. Історія культури України: Навч. посіб. / В. Бокань, Л. Польовий. – К.: МАУП, 2002. – 255 с
4. Висоцький О. Ю. Історія української культури: Навчальний посібник. — Дніпропетровськ : НМетАУ, 2009. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу до джерела: <http://www.nbu.gov.ua/books/2009/09vojiuk.pdf>
5. Закордонне українство: сутність, структура, самоорганізація: Підручник / Автори: В. Б. Євтух, А. А. Попок, В. П. Трощинський, С. Ю. Лазебник, В. М. Андрієнко, М. В. Андрієнко, Т. В. Федорів, В. С. Гошовський, С. О. Штепа; За ред. В. Б. Євтуха. Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова; Національна академія державного управління при Президентові України; Центр сучасного суспільствознавства. — К.: Альтерпрес, 2011. — 304 с. <http://www.history.org.ua/?litera&id=8039>
6. Згуровский М. З. Киевские политехники — пионеры авиации, космонавтики, ракетостроения / Згуровский М. З. — 2-е изд., перераб. и доп. — К. : НТУУ «КПИ», 2011. — 276 с.
7. Історія національної освіти та педагогічної думки в Україні: Навч. посіб. / Медвідь Л.А. — К.: Вікар, 2003. — 304 с.
8. Історія української культури / За заг. ред. І. Крип'якевича. — К.: Либідь, 2002. — 651с.
9. Історія української культури: навч-метод. комплекс. Видатні діячі української культури. Біогр. Словник (від А до Я) / Упоряд. С.О.Костишева. — К.: НТУУ «КПИ», 2013. — Вип. I. — 204 с.
10. Історія української культури: термінологічний словник / Уклад. С.О.Костишева. — К.: НТУУ «КПИ», 2010. — 60 с.
11. Лекції з історії світової та вітчизняної культури: Навч. посібник. Вид. 2-ге, перероб. і доп./ За ред. проф. А. Яртися та проф. В. Мельника. — Львів: Світ, 2005. — 568 с. — [Електронний ресурс]. - Режим доступу до джерела:[http:// readbookz.com/books/210.html](http://readbookz.com/books/210.html)
12. Огієнко І. Українська культура: коротка історія культурного життя українського народу. К.: ЦУЛ, 2019. - 141 с.
13. Попельницька О. 100 великих діячів культури України / О.Попельницька, М.Оксенич. — К.: Арій, 2010. — (100 великих) — 463 с.
14. Попович М. В. Нарис історії культури України / М. В. Попович. — К.: АртЕк, 1999. — 730 с.
15. Українська культура в європейському контексті / Ю. П. Богуцький, В. П. Андрущенко, Ж. О. Безвершук, Л. М. Новохатько / За ред. Ю. П. Богуцького. — К.: Знання, 2007. — 679 с.
16. Українська та зарубіжна культура: Навч.-метод. посібник для самостійного вивчення дисципліни / Р. М. Вечірко та ін. — К.: КНЕУ, 2003. - 367 с. — [Електронний ресурс]. — Режим доступу до джерела : http://6201.org.ua/files/1/ukr_ta_zar_kulultura.zip

4.3. Рекомендовані джерела

1. Болонський процес. Документи і матеріали / Тернопільський національний економічний ун-т / С.І. Юрій (ред.), Б.Л. Луців (уклад.). — Т.: Економічна думка, 2006. - 136 с.
2. Галицько-Волинський літопис / НАН України; Інститут історії України; М.Ф. Котляр (ред.). — К.: Наукова думка, 2002. — 400 с.
3. ЗАКОН ВР УКРАЇНИ Про вищу освіту Закон від 01.07.2014 № 1556-VII. - [Електронний ресурс] — Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T141556.html
4. Історія української та зарубіжної культури: збірник матеріалів і документів / За ред. С.М. Клапчука, В.Ф. Остафійчука. — К.: Вища шк., 2000. —588с.
5. Конституція України : Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черв. 1996 р. Станом на 1 жовтня. 2011р. — Х. : Фактор, 2011. — 128 с.
6. Літопис руський: За іпатським списком переклав Леонід Махновець. — К.: Дніпро, 1989. — 591 с.

4.4. Інформаційні ресурси

1. Бібліотека українця : <http://teka.ks.ua/>
2. Ізборник : <http://litopys.org.ua/>

3. Інститут історії України Національної академії наук України : <http://www.history.org.ua/>
4. Кобза — сайт українців, що мешкають в Росії : <http://www.kobza.com.ua/>
5. Культура України: історія української культури: відомі люди, побут, традиції... : <http://k-ua.net/>
6. Музей видатних діячів української культури : <http://mvduk.kiev.ua/>
7. Український центр : <http://www.ukrcenter.com/>
8. 1000 років української культури : <http://1000years.uazone.net/>.

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

1.1. Лекційні заняття

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (перелік дидактичних засобів, завдання на СРС з посиланням на літературу)
1	Вступ до дисципліни «Історія української культури» <i>Перелік основних питань:</i> 1. Концептуальні підходи щодо визначення категорії «культури»: її сутності, функцій та структури. 2. Поняття світової та національної культури. 3. Періодизація, джерельна база, методологічні принципи вивчення історії української культури <u><i>Короткий опис матеріалу, що викладається на лекції</i></u> Історія української культури як наука та навчальна дисципліна. „Історія української культури” як галузь науки і як навчальна дисципліна. Предмет, мета і завдання, методологічні заади курсу. Поняття та історичний розвиток терміну „культура”. Критерії історичної типології культури. Культура і цивілізація. Культура і антикультура. Національне і загальнолюдське в культурі. Українська культура як цілісна система. Історія культури національних меншин як складова історії української культури. Сутність феномену багатокультурності. Етнічний склад населення сучасної України. Взаємодія культури етнічних меншин з українською культурою, їх взаємовплив. Полікультурний підхід до опанування курсу «Історія української культури», формування загальної культури майбутнього технічного спеціаліста. Джерела з історії української культури, їх класифікація, основна навчальна і наукова література. Постання наукового джерелознавства історії української культури. Історіографія історії української культури. Критерії періодизації історії української культури. Періодизація історико-культурного процесу в працях М. Грушевського. Місце і роль „Історії української культури” в системі навчальних дисциплін гуманітарного циклу. Роль самостійної роботи в опануванні студентами навчальної дисципліни. Пізнавальне і виховне значення „Історії української культури” у підготовці майбутніх технічних спеціалістів Перелік дидактичних засобів <i>Історичні карти:</i> * «Політична карта світу»; * «Політична карта України»; * «Розселення східнослов'янських племен». <i>Таблиці:</i> «Фактори впливу на українську культуру в історичному розвитку» <i>Схеми:</i> «Функції культури», «Структура культури».

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (перелік дидактичних засобів, завдання на СРС з посиланням на літературу)
	<i>Література:</i> Базова: [Л. 1. — С. 7-27], [Л.4. — С. 5 – 20]; Допоміжна: [Л. 20. — С. 27- 47], [Л. 21. — С.49-69]. Завдання на СРС Надати відповіді на питання для самоперевірки: 1. Проаналізуйте антропологічний підхід до вивчення культури у західній антропології (еволюціоністи, циклічні теорії, структуралісти, екзистенціалісти). 2. Охарактеризуйте внесок українських культурологів у світову культурологічну думку. 3. Розкрийте концепцію української національної культури як цілісності. Зробіть аналіз творчості Михайла Грушевського та його візії періодизації історії української культури <i>Література для СРС:</i> [Л.14], [Л.15].
2	Культура первісного суспільства і давніх цивілізацій <i>Перелік основних питань:</i> 1. Первісні культури на теренах сучасної України. 2. Культура народів Кіммерії, Скіфії і Сарматії. 3. Антична культура полісів Північного Причорномор'я. <i>Короткий опис матеріалу, що викладається на лекції</i> Первісні культури на теренах сучасної України. Періодизація первісної доби в історії людства. Археологічні джерела про найдавніші культури на теренах сучасної України. Культури доби палеоліту та мезоліту. Неолітична революція. Досягнення доби неоліту Культура енеоліту. Трипільська культура: територія поширення, періодизація. Особливості землеробства. Тип, будова поселень; керамічний посуд: кольори, символіка орнаменту. Духовна культура та мистецтво. Зооморфізм та антропоморфізм первісного мистецтва. Поховальні звичаї землеробських та скотарських племен енеоліту. Культура населення античних держав Північного Причорномор'я. Архаїчний, класичний та елліністичний етапи культурного розвитку. Особливості містобудування у грецький період. Святинища, споруди культові, поховальні. Архітектурні новації греко-римського періоду. Оборонні, культові споруди в Ольвії, Херсонесі, Пантікапеї. Монументальний живопис, його смислове наповнення. Квітковий, інкрустаційний живописні стилі. Мозаїки Ольвії та Херсонесу. Скульптура (сакральна, надгробна, портретна). Пам'ятки портретного мистецтва Боспору. Грошова справа. Система мір і ваги. Релігія і культури. Проникнення християнства. Культура епохи бронзи і заліза. Живопис і декоративно-прикладне мистецтво кіммерійців. Скіфська культура. Культові споруди. Кургани. Зброя, зброя, ювелірні прикраси. Звіриний стиль. Культура сарматських племен. Привнесення сарматами поліхромного стилю мистецтва. Сарматські ювелірні вироби. Історико-культурні пам'ятки Криму, які залишили різні народи доби раннього Середньовіччя. Особливості їх матеріальної та духовної культури. Перелік дидактичних засобів <i>Історичні карти:</i> * «Україна. Верхній палеоліт»; * «Доба бронзи і раннього заліза на території України»; * «Світ кочівників і світ цивілізацій»; * «Українські землі і велике переселення народів II – V ст.»; * «Грецькі поліси Північного Причорномор'я»; * «Розселення східнослов'янських племен». <i>Схеми:</i> «Матеріальна культура первісних людей», «Первісні релігійні вірування»,

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (перелік дидактичних засобів, завдання на СРС з посиланням на літературу)
	«Неолітична революція», «Матеріальна та духовна культура грецьких міст Північного Причорномор'я»; <i>Зображення:</i> зображення знарядь праці та інших артефактів матеріальної культури людей кам'яної доби, трипільської культури, доби бронзи і заліза; зображення зразків ювелірного мистецтва скіфів та сарматів; зображення пам'яток архітектури, образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва, монет грецьких міст Північного Причорномор'я; <i>Фільми:</i> «Трипільське диво» (фільм 6); «Сармати і Сарматія» (фільм 11) фільму «Невідома Україна»: http://video.i.ua/user/2346764/59121/ <i>Література:</i> Базова: [Л.1. – С. 28–56]; [Л.4 – С. 21–43]. Допоміжна: [Л.7– С.11 -28], [Л. 13– С.36 -48], [Л.19 – С.47-54], Завдання на СРС Надати відповіді на питання для самоперевірки: 1. Охарактеризуйте варіанти наукової періодизації первісної доби в історії людства. 2. Простежте еволюцію первісно-релігійних вірувань і світогляду у системі духовної культури людини. 3. Дайте характеристику стоянкам первісних людей на терені сучасної України (Свідерська, Мізинська, Трипільська культури). 4. Проаналізуйте основні знахідки та дослідження скіфських курганів в Україні. <i>Література для СРС:</i> [Л. 21. - С. 69 – 100.]
3	Культура Київської Русі та Галицько-Волинського князівства в контексті європейської середньовічної культури . <i>Перелік основних питань:</i> 1. Соціально-історичні умови становлення і розвитку культури Київської Русі. 2. Мова, писемність, освіта, науково-технічні знання. Література і фольклор. 3. Містобудування та архітектура. Особливості Галицької архітектури. Живопис та декоративно-прикладне мистецтво. 4. Історичне значення культури Київської Русі та Галицько-Волинського князівства. Київська Русь як частина середньовічної європейської цивілізації. <u>Короткий опис матеріалу, що викладається на лекції</u> Загальна характеристика історичного періоду. Київська Русь у процесі взаємовпливу культур Заходу і Сходу. Полі етнічна основа держави Київська Русь. Запровадження християнства та його значення для еволюції культури. Походження давньоруської мови, її місце серед інших слов'янських мов. Слов'янські азбуки: кирилиця і глаголиця. Слов'янські просвітителі Кирило і Мефодій. Освіта на Русі. Школи: державні, кафедральні, монастирські. Києво-Печерський монастир і Софіївський собор як осередки освіти. Бібліотеки (бібліотека Ярослава Мудрого). Графіті XI – XIII ст. на стінках культових споруд (Софіївський собор), керамічному посуді. Перекладна і оригінальна література. Літописання. Книжкова мініатюра. Обрядова поезія, прислів'я, заговори, народні пісні, казки, билини. Систематизація емпіричних знань. Розвиток природничих наук: астрономія, біологія, географія, медицина (Агапіт, Сліпій). Механіка (давньоруський циліндричний замок). Містобудівництво. Оборонна світська архітектура. Сакральна архітектура і живопис. Типи, будова храмів. Софіївський собор, Десятинна церква у Києві. Храм Спаса, Параскеви П'ятниці у Чернігові. Фрески, мозаїка давньоруських храмів. Давньоруський іконопис. Ремесла у Київській Русі. Ткацтво, килимарство та вишивка. Прикраси,

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (перелік дидактичних засобів, завдання на СРС з посиланням на літературу)
	техніка їх виготовлення (зернь, скань, перегородчаста емаль, чернь). Зброя. Музична культура. Церковна (стовпова) і світська (народна) музика. Скомороство як феномен давньоруської культури. Музикальні інструменти. Народна пісенність, танці. Київська Русь як культурний центр Європи. Скандинавські, візантійські, золотоординські культурні впливи. Монголо-татарська навала і руйнація культурних здобутків Давньої Русі. Характеристика історичного періоду Галицько-Волинського князівства. Писемність і освіта. Розвиток шкільної справи за часів князів Володимирка та Ярослава Осмомисла. Самоосвіта. Літературні пам'ятки. Галицько-Волинський літопис. Особливості містобудування. Архітектура. Храмів споруди – архітектурні пам'ятки доби Галицько-Волинського князівства. Оборонні споруди. Живопис, художні ремесла. Мініатюри в літописах. Розвиток ремісничої справи (ковальська, ювелірна, гончарна галузі ремесла). Галицькі діячі культури. Роль Галицько-Волинської Русі у збереженні та розвитку давньоруської культури Внесок різних народів до історико-культурної спадщини Київської Русі та Галицько-Волинського князівства, Печеніги, половці, монголо-татари на кордонах Київської Русі. Культурні взаємовпливи Русі та племен Степу. Релігія. Монументальна скульптура. Побут. Прикладне, військове мистецтво кочівників. Таврика в епоху середньовіччя (У-ХУ ст.). Визначні історико-культурні пам'ятки Криму цієї доби. Матеріальна і духовна культура кочових народів Криму, культурні взаємовпливи означеного періоду. Культура міського і сільського населення. Архітектура. Фортифікаційна і військова справи Перелік дидактичних засобів <i>Історичні карти:</i> * “Розселення східнослов'янських племен”. * “Київська Русь у ІХ – Х ст.”; * «Київська держава сер.ХІІ-початок ХІІІ ст.»; * «Культура і церковне життя Київської Русі»; *«Українські землі в ХІІ — першій чверті ХІІІ ст. Утворення Галицько-Волинської держави»; *«Галицько-Волинське князівство» ; *«Культура і церковне життя Галицько-Волинської держави». <i>Таблиці:</i> «Політичний устрій Київської Русі». «Причини феодальної роздробленості Київської Русі». <i>Схеми:</i> «Архітектура Київської Русі та Галицько-Волинського князівства», «Образотворче та декоративно-прикладне мистецтво Київської Русі та Галицько-Волинського князівства», «Література Київської Русі та Галицько-Волинського князівства»; <i>Зображення:</i> зображення пам'яток архітектури, образотворчого, декоративно-прикладного мистецтва Київської Русі та Галицько-Волинського князівства, зразків слов'янської писемності та абеток. <i>Фільми:</i> Фільм «Чому погас вогонь Перуна ?» (фільм 16) фільму «Невідома Україна»: http://video.i.ua/user/2346764/59121/ <i>Література:</i> Базова: [Л.1. – С.–57-102]; [Л. 2. – С. 121–157], [Л.4.- С. 44–78]. Допоміжна: [Л.6 – С.260-267, 271-284], [Л. 9 – С. 28–45], [Л. 13 – С. 36–48, 208–232, 432–467].

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (перелік дидактичних засобів, завдання на СРС з посиланням на літературу)
	Завдання на СРС Надати відповіді на питання для самоперевірки: 1. З'ясуйте основні напрями розвитку декоративно-прикладного мистецтва Київської Русі. 2. Зробіть аналіз особливостей розвитку християнського культового мистецтва княжої доби. 3. Розкрийте зміст «Шестиднева» Іоанна Екзарха Болгарського та його значення як джерела для реконструкції історіософських уявлень Давньої Русі. 4. Простежте розвиток освіти в Галицько-Волинському князівстві за часів князів Володимирка та Ярослава Осмомисла.. 5. Дайте характеристику Галицько-Волинського літопису як найважливішої пам'ятки давньоукраїнської літератури. Література для СРС: [Л.12], [Л.17], [Л.20].
4	Культура України XIV- першої половини XVII ст. Перелік основних питань: 1. Національно-культурні процеси й духовне життя в Україні у XIV-XV ст. 2. Українська культура в XVI- першій половині XVII ст <i>Короткий опис матеріалу, що викладається на лекції</i> Загальна характеристика історичного періоду XIV – першої половини XVII ст. Національно-культурні процеси у Великому князівстві Литовському. Кревська унія (1385), її наслідки для української культури. Особливості культурних процесів литовсько-польської доби. Мова як засіб консолідації українського етносу. Освіта і книгописання. Рукописна книга. Переписувачі і власники книг. Література. Літописання. Оригінальна і перекладна література. Початки кириличного друкарства. Діяльність Франциска Скорини та його послідовників. Архітектура та будівництво. Фортеці-замки у Кам'янець-Подільському, Львові, Луцьку, Кремінці, Білгороді-Дністровському. Архітектура православних храмів. Пізня готика. Образотворче і декоративно-ужиткове мистецтво. Малярські осередки. Іконопис. Скульптура. Розвиток наукових знань. Філософська думка. Правознавчі знання. Найвідоміші урядові акти, законодавчі документи Великого князівства Литовського. Природничі знання у перекладній літературі. Астрономія, математичні знання. Зародки театру. Музика. Пісенний фольклор. Історичне значення культурної спадщини Литовської доби. Особливості політичної культури суспільства Речі Посполитої. Політична свідомість української шляхти. Політична культура козацтва. Реформаційний рух. Кальвінізм в Україні. Розвиток освіти. Конфесійний характер шкільної освіти. Братства та братські школи. Львівська братська школа. Острозька академія. Києво-Могилянській колегіум. Літературні процеси. Церковно-літературні твори. Літописання. Пересопницьке Євангеліє. Короткий Київський літопис. Полемічна література. Усна народна творчість. Розвиток друкарства. Першодрукар Іван Федоров (“Апостол”, Острозька Біблія). Розвиток архітектури, містобудівництва. Культова і світська архітектура. Українські архітектурні школи (Волинська, Буковинська та ін.). Українські малярські (Жовківська, Чернігівська, Новгород-Сіверська) школи. Театр і драматургія. Шкільний і народно-містеріальний театр. Шкільні декламації. Містерія. Ярмаркові вистава. Музичне мистецтво. Ірмолой та ірмолойний спів. Освоєння латинських концертних форм хорового співу. Київська нотація. Музичні цехи Кам'янця-Подільського, Києва, Львова. Народна творчість (пісенно-поетична творчість козацької доби). Поширення наукових знань. Граматика.

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (перелік дидактичних засобів, завдання на СРС з посиланням на літературу)
	Риторика. Діалектика. Математика. Астрономія. Розвиток філософської думки. Аскетично-споглядальна течія. Ренесансно-гуманістична тенденції. Історичне осмислення спадщини Київської Русі. Питання етногенезу. Від “Русі” до “України”. Діалог та взаємодія національних культур у Великому князівстві Литовському й Речі Посполитій. Особливості культури народів українських земель, які опинилися під владою Молдавського та Московського князівств, Османської імперії, Угорщини. Виникнення Кримського ханства. Поява нової спільноти — кримських татар — одного із автохтонних народів України, зі своєю релігією — ісламом. Вплив ісламу на формування кримськотатарського народу як окремого етносу на Кримському півострові. Зародження унікальної мусульманської цивілізації, формування національної культури кримськотатарського народу. Центри мусульманської цивілізації Криму, найвидатніші пам’ятки кримськотатарської історії й культури цього періоду. Особливості традиційної культури, релігії кримських татар. Мовно-культурні взаємовпливи українського та угорського етносів, угорські впливи на український побут, фольклор, музику Закарпаття. Перелік дидактичних засобів <i>Історичні карти:</i> * «Польсько-Литовська експансія». * «Культура і церковне життя на українських землях у другий половині XIV – XV ст.»; * «Церковне життя на українських землях у складі Речі Посполитої (XV – перша половина XVII ст.)»; * «Культура України у XVI – першій половині XVII ст.»; <i>Схеми:</i> «Особливості становлення греко-католицької церкви»; «Умови розвитку української культури у другий половині XIV – першій половині XVII ст.»; <i>Таблиці:</i> «Причини загострення міжконфесійних відносин у Великому князівстві Литовському»; «Берестейська церковна унія»; «Втрати та здобутки української культури у другий половині XIV – першій половині XVII ст.». <i>Зображення:</i> зображення пам’яток архітектури, образотворчого, декоративного-прикладного мистецтва на українських землях у другий половині XIV – першій половині XVII ст., зразків українського книгодрукування. <i>Фотоальбом:</i> «Видатні українці». <i>Фільми:</i> Фільм «Острозька естафета» (фільм 37) фільму «Невідома Україна»: http://video.i.ua/user/2346764/59121/ <u>Література:</u> Базова: [Л. 1 –С.103-133], [Л. 2 –С.160-165], [Л.4 – С. 81 –115]. Допоміжна: [Л.13 – С. 133-138, 215-228], [Л.19 — С.170-186]; [Л.20. — С. 119-134]; Завдання на СРС 1. Дайте характеристику оригінальним літературним пам’яткам доби Великого князівства литовського (Судебник Казимира, Литовський статут, литовсько-руські літописи), розкрийте їх значення у вивченні історії та культури українського народу. 2. Проаналізуйте розвиток науково-технічних знань в Україні у XIV – першій половині XVII ст.

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (перелік дидактичних засобів, завдання на СРС з посиланням на літературу)
	3. Розкрийте роль братського руху кінця XV – початку XVII ст. в історії української культури. 4. Простежте вплив ренесансу та гуманізму на українське культурне життя. 5. Охарактеризуйте початки українського книгодрукування та перші друковані книги в Україні («Апостол», «Буквар»). Література для СРС: [Л.20 – С.65-80, 130-145, 338-348]
5	Культурне життя в Україні в другій половині XVII- XVIII ст. <i>Перелік основних питань:</i> 1. Соціально-історичні умови становлення і розвитку культури другої половини XVII- XVIII ст. 2. Освіта та наука. 3. Література, усна народна творчість, музика і театр. 4. Архітектура і живопис <u>Короткий опис матеріалу, що викладається на лекції</u> Загальна характеристика історичного періоду другої половини ХУІІ-ХУІІІ ст. Вплив війни 1648-1654 рр. на поширення демократичних тенденцій в українській культурі. Тенденції розвитку суспільної свідомості. Утвердження у свідомості еліти понять “Україна” і “український народ”. Державна ідея у свідомості населення Правобережної України. Українське бароко. Усталення специфічних рис українського бароко. Феномен барокової свідомості. Розуміння мистецтва. Місце людини у світоглядній системі бароко. Система барокової символіки. Освіта. Педагогічна думка. Особливості організації навчально-виховного процесу. Парафіяльні школи на Лівобережній, Слобідській та Правобережній Україні. Шкільні реформи кінця ХУІІІ ст. Православні колегіуми, єзуїтські навчальні заклади. Львівський університет. Києво-Могилянська академія та її визначні представники. Навчання української молоді за кордоном. Розвиток книгодрукування. Лавра як головний видавничий осередок другої половини ХУІІ – початку ХУІІІ ст. Репертуар, оформлення видань. Посилення і наслідки цензури над книговидавництвом. Бібліотечна справа. Гуманітарні наукові знання. Історична думка. Літописи (Самовидця, Григорія Граб’янки, Самійла Величка). Основні представники філософської думки. Філософія Григорія Сковороди і просвітницька філософія в Україні. Риторика. Поетика. Українське мовознавство. Стан природничих і технічних знань. Фізико-математичні знання у філософських курсах Києво-Могилянської академії. Виділення фізики і математики в самостійні дисципліни. Техніка і технічні знання. Поява нових виробничих технологій. Технічна освіта в Україні. Астрономічні, географічні, хіміко-біологічні знання. Медицина. Розвиток архітектури, образотворчого та декоративно-ужиткового мистецтва. Музична культура. Народна музична творчість. Музична освіта. Церковна музика. Інструментальні твори. Театр. Релігійна та шкільна драма Вертеп. Балаган. Російський, польський і австрійський театри в Україні. Народна творчість. Думи, їх історична основа. Феномен кобзарства. Зміни у культурному житті України після ліквідації Гетьманщини. Приєднання Правобережжя та Півдня України Російською імперією, його вплив на національно-культурний розвиток цих регіонів. Витіснення, вимушена еміграція або примусова асиміляція й християнізація кримських татар після приєднання Криму до Росії. Систематичне пригнічення мусульман для ослаблення і витіснення ісламу з земель Криму. Переселення в Крим українських і російських селян з півночі, поява на півострові колоністів: німців, швейцарців, греків, болгар, вірмен. Масова німецька колонізація Південної України

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (перелік дидактичних засобів, завдання на СРС з посиланням на літературу)
	Перелік дидактичних засобів <i>Історичні карти:</i> * «Українські землі у XVII ст.» * «Українські землі у складі Російської імперії поч. XVIII ст.»; * «Культура України у другій половині XVII – XVIII ст.»; <i>Схеми:</i> «Стильова направленість в культурі другої половини XVII – XVIII ст.»; «Основні напрями розвитку архітектури другої половини XVII – XVIII ст.»; «Основні напрями розвитку образотворчого мистецтва у другій половині XVII – XVIII ст.»; «Літературні жанри другої половини XVII – XVIII ст.» <i>Таблиці:</i> «Система освіти на українських землях у другій половині XVII – XVIII ст.»; «Книгодрукування на українських землях у другій половині XVII – XVIII ст.»; «Наука на українських землях у другій половині XVII – XVIII ст.»; <i>Зображення:</i> зображення пам'яток архітектури, образотворчого, декоративного-прикладного мистецтва на українських землях у другій половині XVII – XVIII ст., пам'яток європейської архітектури стилю бароко. <i>Фільми:</i> «Київські гелікони» (фільм 43) фільму «Невідома Україна»: http://video.i.ua/user/2346764/59121/ <i>Фотоальбом:</i> «Видатні українці». <i>Література:</i> Базова: [Л. 1. — С.134-161], [Л.4. — С. 118 –156]. Допоміжна: [Л. 6. — С.296-299, 302-303, 306-307], [Л.13. — С. 258–281, 500–528, 629–636. С.23-29], [Л. 14. — С.56, 80,83,166], [Л.20. — С.166-103]. Завдання на СРС Надати відповіді на питання для самоперевірки: 1. Проаналізуйте меценатську діяльність Івана Мазепи. 2. Розкрийте філософію Григорія Сковороди і мандрівне просвітництво в Україні XVIII ст. 3. Дайте характеристику творчості українських композиторів XVIII ст.: Максима Березовського, Дмитра Бортнянського, Артема Веделя 4. Висвітліть роль вертепу і вертепної драми в українській культурі. 5. Охарактеризуйте діяльність Растреллі в Україні (Андріївська церква, Маріїнський палац, Козелецький собор.) 6. Простежте прояви народності і народні елементи в українській культурі XVIII ст. <u>Література для СРС:</u> [Л.21. – С. 162 – 182].
6	Українська культура XIX - початку XX ст <i>Перелік основних питань:</i> 1. Розвиток української культури в першій половині XIX ст. 2. Українська культура в другій половині XIX ст. 3. Розвиток української культури в перше десятиліття XX ст. <u>Короткий опис матеріалу, що викладається на лекції</u> Загальна характеристика історичного періоду XIX – початку XX ст. Українське національне відродження, його періодизація. Стан суспільної свідомості. Освіта, мережа освітніх навчальних закладів (парафіяльні школи, повітові училища, гімназії, ліцеї та університети). Київська духовна академія. Харківський (1805), Київський (1834) університети. Львівська Технічна академія (1844).

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (перелік дидактичних засобів, завдання на СРС з посиланням на літературу)
	Формування української літературної мови. Специфіка українського романтизму. Творчість Тараса Шевченка та її вплив на національне самоусвідомлення українського народу. П. Гулак-Артемівський. П. Куліш, Г. Квітка-Основ'яненко, Є. Гребінка. Народна творчість. Фольклорне видання «Русалка Дністрова». Кобзарі, лірники в Україні. Поява перших фольклорних збірників. Розвиток науки. Зростання зацікавленості історією України. Природничі, науково-технічні знання. Харківський університет як науковий осередок. Т. Осиповський та його тритомний «Курс математики». М. Остроградський. «Львівський інститут Оссолінських» (Оссолінеум). Містобудування. Класицизм в архітектурі. Скульптура. Садово-паркове мистецтво в Україні (Софіївський парк у м. Умані, парк «Олександрія» у м. Білій Церкві). Романтичний напрям в українському живописі. Класицизм у живописі. Театральна справа. Музична культура. Русифікаторська політика царату. Зміст Валуєвського, Ємського указів. Освіта в другій половині XIX ст. Система освітніх закладів Російської імперії. Освітні реформи в Росії 70-х рр. XIX ст. Запровадження загального обов'язкового початкового навчання у Західній Україні (1869). Університетська освіта на українських землях України (Київський, Харківський, Одеський, Львівський, Чернівецький університети). Літературне, наукове життя. І. Франко, М. Грушевський, В. Вернадський. Постання української періодичної преси. Розвиток книгодрукування (видавництва «Час», «Ранок», «Дзвін»). Українські культурно-освітні товариства. «Просвіта» та її діяльність. Тиск царського уряду на українські культурні установи після поразки революції 1905 – 1907 р. Репресії проти українських культурних діячів. Стан літератури і мистецтва на початку XX ст., його основні напрями (реалізм, модернізм: імпресіонізм, символізм, неоромантизм, футуризм). Літературні праці М. Коцюбинського, В. Стефаника, Л. Українки, В. Винниченка, М. Вороного, О. Олесь, П. Карманського, О. Луцького, В. Пачовського. Українська драматургія Лесі Українки, В. Винниченка, О. Олесь. Модернізм, неокласицизм, український стиль в архітектурі. Творчість В. Нагірного, І. Левинського, В. Кричевського. Скульптори Т. Гаврилко, М. Паращук, П. Війтович. Імпресіоністичний напрям у малярстві (М. Башкирцева, Г. Дядченко, А. Куїнджі, Ф. Красицький, О. Мурашко, І. Труш, М. Бурачек, О. Новаківський). Заснування школи монументалістів М. Бойчука. Графіка Г. Нарбута. Музичне мистецтво. Творчість композиторів М. Лисенка, Я. Степового, К. Стеценка, М. Леонтовича, С. Людкевича. Діяльність українських музичних товариств, гуртків, хорових капел. Київське літературно-артистичне товариство, «Український клуб», Музичне товариство ім. М. Лисенка. Розвиток театральної справи. Музично-драматичний театр у Києві та його засновник М. Садовський. Культурні процеси в Україні в роки Першої світової війни. Активізація культурно-національного руху національних меншин України Перелік дидактичних засобів <i>Історичні карти:</i> * «Українські землі у складі Російської та Австро-Угорської імперій». * «Українська культура першої половини XIX ст.» * «Розвиток української культури у другій половині XIX ст.» * «Грамотність населення українських земель у другій половині XIX ст.»; <i>Схеми:</i> «Жанри української літератури XIX ст.»; <i>Таблиці:</i> «Система освіти на українських землях у XIX ст.»; «Наука на українських землях у XIX – початку XX ст.»;

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (перелік дидактичних засобів, завдання на СРС з посиланням на літературу)
	Зображення: зображення пам'яток архітектури, образотворчого, декоративного-прикладного мистецтва на українських землях ХІХ – початку ХХ ст. Фотоальбом: «Видатні українці». Література: Базова: [Л. 1 – С. 162–185], [Л. 2 – С.205-23], [Л.8 – С. 158–218]. Допоміжна: [Л. 6 – С. 300-316], [Л. 15], [Л.21 – С. 162 – 211] Завдання на СРС Надати відповіді на питання для самоперевірки: 1. Дайте характеристику розвитку української культури в контексті слов'янського відродження (кінець ХУІІІ – перша половина ХІХ ст.). 2. Проаналізуйте концепції культури в історії української гуманітарної думки ХІХ – початку ХХ століть. 3. Охарактеризуйте університетську освіту на українських землях (ХІХ – початок ХХ ст.). 4. Простежте розвиток історичної науки в кінці ХУІІІ – першій половині ХІХ ст., розкрийте значення «Історії Русів» як визначної пам'ятки історіописання першої половини ХІХ ст. Проаналізуйте становище науково-технічних знань в Україні наприкінці ХІХ – на початку ХХ ст. 5. Дайте характеристику класицизму і романтизму в українській культурі ХІХ ст. 6. Визначте жанрові особливості українського театру ХІХ ст. Література для СРС: [Л. 16], [Л. 17 – С.116–126].
7	Відродження української культури в умовах національно-демократичної революції (1917-1920 рр.) Перелік основних питань: 1. Основні тенденції в розвитку культури. Культурні процеси в Україні в роки Першої світової війни. 2. Розвиток освіти та науки. 3. Новітні тенденції, національна самобутність у театральному, образотворчому мистецтві та літературі у часи Центральної Ради, Гетьманату, Директорії УНР. Короткий опис матеріалу, що викладається на лекції Основні тенденції в розвитку культури. Культурні процеси в Україні в роки Першої світової війни. Загальна характеристика історичного періоду національно-демократичної революції 1917-1920 рр. Політика Центральної ради у сфері культури. Освітня політика. Відкриття Українського народного університету, Академії мистецтва. Заходи уряду Української держави у сфері розвитку української культури. Відкриття Державного українського університету, Українського університету у Кам'янці-Подільському. Заснування Державного українського архіву, Національної галереї мистецтва, Українського історичного музею, Української національної бібліотеки, Українського театру драми та опери, Української Державної капели, Державного симфонічного оркестру. Організація Української академії наук. Її структура, визначні діячі (Д. Багалій, А. Кримський, М. Петров, С. Смаль-Стоцький, В. Вернадський, С. Тимошенко, П. Тутковський, М. Туган-Барановський, Ф. Тарновський). Законодавство Директорії УНР у сфері освіти, науки і культури. Ставлення державних інституцій до національних меншин, їхньої культури за доби Центральної Ради, Гетьманату П.Скоропадського, Директорії УНР. Перелік дидактичних засобів Історичні карти: * «Україна в 1917-1920 рр.»; * «Культура і духовне життя в Україні 1917 – 1920 рр.»; Схеми:

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (перелік дидактичних засобів, завдання на СРС з посиланням на літературу)
	*«Умови розвитку української культури у 1917 – 1920 рр.»; * «Система освіти на українських землях 1917 – 1920 рр.»; <i>Таблиці:</i> *«Політика в галузі освіти урядів центральної Ради, Гетьманату, Директорії»; *«Культурна політика Західноукраїнської Народної Республіки»; *«Порівняльна таблиця культурних заходів Центральної ради, уряду гетьмана П. Скоропадського, Директорії». <i>Фотоальбом:</i> «Видатні українці». <i>Література:</i> Базова: [Л. 1 – С.186–210.], [Л.4 – С.221–239], [Л.5 –С. 74-127], Допоміжна: [Л.8. – С. 142-151, [Л.16. – С.315-316], [Л.21] Завдання на СРС Надати відповіді на питання для самоперевірки: 1. <i>Визначте місце національної культури в процесах відродження української держави.</i> 2. <i>Проаналізуйте процес створення системи української національної освіти в добу революції 1917-1920 рр.</i> 3. <i>Висвітліть процес заснування Академії Наук України та охарактеризуйте її діяльність в 1918-1921 рр.</i> 4. <i>Простежте вплив революційних подій 1917-1920 рр. на розвиток театрального, образотворчого мистецтва та літератури.</i> 5. <i>Розкрийте діяльність гетьмана П.Скоропадського по відродженню української культури і науки.</i> <i>Література для СРС:</i> [Л. 19. – С. 420-510].
8	Культура Радянської України <i>Перелік основних питань:</i> 1. Особливості національно-культурного будівництва в 1920-1930-ті роки. 2. Культура України в роки Другої Світової війни. 3. Українська культура в другій половині 1940-х – 1980-ті роки. <u>Короткий опис матеріалу, що викладається на лекції</u> Загальна характеристика історичного періоду. Вплив політики коренізації (українізації) на стан суспільної свідомості в УСРР, її мета, завдання, періодизація. Розвиток культур національних меншин в умовах політики «коренізації». Радянське законодавство у сфері освіти, науки і культури. Теорія „боротьби двох культур” Д. Лебеда. Кампанії ліквідації неписьменності. Реорганізація установ системи освіти Всеукраїнська академія наук (ВУАН), її структурні підрозділи, визначні діячі. Український фізико-технічний інститут (УФТІ), його визначні науковці Наукове товариство ім. Т. Шевченка, досягнення виданих діячів науки і культури. Особливості українського літературного процесу. Письменницькі об’єднання „Вапільте”, “Пролеткульт”, “Гарт”, “Плуг” та ін. Основні літературні напрями: модерністичний (Микола Зеров, Максим Рильський, Дмитро Фальківський, Юрій Меженко та ін.), “ланківці” (В. Підмогильний, Б. Антоненко-Давидович, Г. Косинка, Т. Осьмачка), панфутуристи (М. Семенко). Творчість О. Вишні. Літературна дискусія середини 1920-х рр. Українська радянська музична культура та її видатні представники. Композитори Г. Верьовка, П. Козицький, Л. Ревуцький. Б. Лятошинський. М. Колеса – популяризатор українського музичного мистецтва у Західній Україні. Музичне товариство ім. М. Леонтовича. Капела “Думка”. Театральна справа в радянській Україні. Театральні установи республіки. Державний драматичний, Державний народний, Драматичний ім. І. Франка (режисер – Г. Юра), Молодий („Березіль”; режисер – Л. Курбас) театри. Робітничо-колгоспні театри. Особливості радянського театального репертуару, визначні актори.

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (перелік дидактичних засобів, завдання на СРС з посиланням на літературу)
	Становлення українського кіномистецтва. Кіновиробництво у ВУФКУ, Одеській кіностудії. О. Довженко та його фільми. Документальне кіно (“Симфонія Донбасу” Д. Вертова), художнє (“Фронт” О. Соловйова). Українська радянська скульптура та її представники. Творчість І. Кавалерідзе. Основні напрями радянського образотворчого мистецтва: традиційний (М. Самокиш, М. Бурачек, Г. Світлицький), кубофутуризм (О. Богомазов, К.Малевич, О.Екстер, А.Петрицький). Феномен українського авангарду, М. Бойчук та його школа. Український театральний живопис. Український радянський плакат, кіно плакат, карикатура. Особливості живопису 1930-х рр. Твори митців Ф. Кричевського, К. Трохименка, О. Шовкуненка, М. Бурачека та ін. Графіка В. Касіяна, М. Дерегуса. Цикли ілюстрацій до видання „Кобзаря” (В. Седляр, І. Іжакевич). Масові репресії проти діячів науки, культури, мистецтва. Відбиття у культурному процесі становлення культури особи Й. Сталіна. Руйнація визначних пам’яток архітектури (Михайлівський Золотоверхий монастир, Військово-Микільський собор, Церква Різдва Богородиці Пирогощі та ін.). Затвердження архітектурного стилю “радянського псевдокласицизму”. Каральні заходи проти національних меншин України, їх культури. Знищення в 30-ті рр. самобутньої мусульманської цивілізації Криму. Ліквідація караїмських громад і їхніх релігійних структур. Масові депортації національних меншин в Україні. Руйнація культурних установ, втрата культурних цінностей України під час німецько-фашистської окупації. Евакуація установ, діячів освіти, науки і культури. Українське культурне життя в евакуації. Внесок української інтелігенції у боротьбу з німецько-фашистськими загарбниками. Патріотична поезія М. Рильського, П. Тичини, В.Сосюри. Оборонна діяльність українських науковців. Є. Патон. Досягнення радянського кіномистецтва (“Олександр Пархоменко”, реж. Л. Лукова, “Як гартувалась сталь”, реж. М. Донський, „Райдуга”, реж. М. Донський. Образотворче мистецтво. Серії В. Касіяна “У фашистській неволі”, „Українська боротьба”, „Відомсти!”). Становище національних меншин: євреїв, німців, поляків, молдаван, білорусів та ін. під час Другої світової війни. Київський Бабин Яр як жахливий прояв нацистського геноциду і всесвітній символ трагедії єврейського народу та інші місця масового знищення євреїв. Утиски польського населення Західної України після возз’єднання з УРСР. Депортація німецького населення з теренів України в її сучасних кордонах, у східні регіони СРСР та її наслідки для розвитку культури. Репатріація німецького населення Західної України, Буковини і Бессарабії після возз’єднання їх з УРСР до Німеччини. Значення включення Південної Бессарабії, Хотинщини та Північної Буковини, Закарпаття до УРСР для розвитку культури угорців, румунів, словаків, німців, молдаван, представників інших національностей. Масова депортація кримських татар з Кримського півострова, знищення їх національної самосвідомості, кримськотатарської культури, мови. Стан культури караїмів та кримчаків. Депортація греків, вірмен і болгар з Криму, її наслідки для розвитку культур цих народів. Загальна характеристика повоєнного періоду. Політико-ідеологічні кампанії проти української інтелігенції у перші повоєнні роки. „Жданівщина”, „Справа лікарів”, “Лисенківщина”. Лібералізація культурного життя в умовах „відлиги”. Літературна творчість української інтелігенції. Театральна справа в УРСР. Видатні режисери і актори. Рух “шістдесятників” та їх визначні представники у царині культури. Особливості українського музичного мистецтва, його талановиті представники. Кіномистецтво України. Твори режисерів В. Івченка, С. Параджанова, Ю. Ілленка, Л. Осика, М. Машенка. Постанови українського телебачення. Напрями розвитку образотворчого мистецтва. С. Беседін, В. Костецький, Т. Яблонська.

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (перелік дидактичних засобів, завдання на СРС з посиланням на літературу)
	Здобутки вчених Академії наук УРСР. Її славетні представники (Б.Є. Патон). Розвиток ракетної техніки, космонавтики, використання атомної енергії (С. Корольов, А. Люлька, М. Духов). Кібернетика. Обчислювальний центр АН УРСР В. Глушкова. Дослідження Ю. Кондратюка. Діяльність гуманітарних інститутів АН УРСР: здобутки і прорахунки. Розвиток книговидавництва. Українська Радянська Енциклопедія. Закон УСРР про реформування шкільної освіти (1950). Педагогічна діяльність В. Сухомлинського. Гальмування демократичних тенденцій у суспільному та культурному житті країни. Особливості радянської культурної політики доби „застою”. Посилення русифікації. Діяльність Головліту в Україні. Політико-ідеологічний зміст критики О. Гончара та його роману “Собор” (1968). Арешти представників інтелігенції з „шістдесятників”. Твір І. Дзюби „Інтернаціоналізм чи русифікація?”. Наступ на фольклорний напрям в українському радянському мистецтві. Участь національних меншин у розвитку економіки, науки, культури. Політична реабілітація національних меншин у радянську добу. Зміст політики перебудови і гласності. Новий етап демократизації суспільно-політичного життя. Закон “Про мови в Українській РСР”. Роль політики гласності у розвитку української культури. Історична публіцистика. О. Гончар, Б. Олійник, В. Яворівський. Політизація сфери культури. Активізація національно-культурного життя національних меншин у період перебудови. Перелік дидактичних засобів <i>Історичні карти:</i> * “Радянська Україна в міжвоєнний період”; * «Карта Радянського Союзу. 1980 рік»; * «Культурне життя України в 1921 – 1939 рр.»; * «Церковно-релігійне життя в Україні в 1921 – 1930 рр.» <i>Схеми:</i> «Умови розвитку культури в УРСР у 1921 – 1939 рр.»; «Умови розвитку культури на західноукраїнських землях у міжвоєнний період»; «Система освіти в УРСР»; «Основні напрямлення у розвитку української архітектури 20 – 80-х рр. ХХ ст.». <i>Діаграми:</i> «Ліквідація неписьменності в УРСР у 1921 – 1935 рр.»; «Чисельність учнів і кількість шкіл в УРСР у 1923 – 1940 рр.». <i>Таблиці:</i> «Українські університети у 1970-х рр. (кількість викладачів і студентів)»; «Українська культура радянського періоду: здобутки і втрати»; «Розвиток української науки у 50 – 80-і рр.»; «Українська архітектура 20 – 30- рр.: здобутки і втрати». «Дисидентський рух в Україні, його течії». “Національний склад населення України. Національні меншини та етнічні групи з невизначеним статусом”. <i>Зображення:</i> зображення архітектурних споруд, творів образотворчого мистецтва, скульптурних пам’яток радянського періоду. <i>Фільми:</i> фільм «Від «хрущовської відлиги» до «празької весни» (фільм 105) фільму «Невідома Україна»: http://video.i.ua/user/2346764/59121/ <i>Література:</i> Базова: [Л. 1. – С.186-266], [Л. 2. – С.231-255], [Л.4. – С. 239 – 270, 279 – 315]. Допоміжна: [Л.6. – С.317-335], [Л.13. – С 416—424],[Л. 59. – С.205-221]. Завдання на СРС Надати відповіді на питання для самоперевірки:

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (перелік дидактичних засобів, завдання на СРС з посиланням на літературу)
	1. Розкрийте зміст і значення політики коренізації (українізації) в УСРР. 2. Охарактеризуйте зміни в культурному житті західноукраїнських земель після включення їх до складу радянської України. 3. Розкрийте характерні риси дисидентського руху як політичної форми опору офіційній владі в Україні, його прояви в українській літературі.. 4. Охарактеризуйте книговидавничу справу в Україні в радянський період. 5. Дайте характеристику творчості Олександра Довженко – як основоположника українського кіномистецтва. 6. Проаналізуйте особливості розвитку театрального та музичного мистецтва в радянський період. Література для СРС: [Л. 19. – С.504-510]
9	Культурні процеси в сучасній Україні. Взаємозв'язок української та світової культур <i>Перелік основних питань:</i> 1. Культурне життя України в умовах соціально-економічних трансформацій 90-х років ХХ ст. 2. Проблеми культурного розвитку українського суспільства в умовах поглиблення глобалізації на початку ХХІ ст. 3. Християнська церква і духовне оновлення українського народу в умовах розбудови суверенної української держави. 4. Міжнародні зв'язки України в сфері освіти, науки, культури. 5. Культурна праця української діаспори в Європі. Внесок українців Америки та Австралії у світову та українську культуру <u>Короткий опис матеріалу, що викладається на лекції</u> Загальна характеристика історичного періоду. Законодавство незалежної України у царині освіти, науки і культури. Програма розвитку національної культури (1992). Мовне законодавство сучасної України. Державний статус української мови, гарантування прав розвитку мов національних меншин. Освіта в Україні. Державна програма «Освіта» (1992). Мережа навчальних закладів. Освітні заклади національних меншин. Державна програма відродження та розвитку освіти національних меншин на період до 2000 року (1994). Закон України про 12-річний термін навчання (1999). Запровадження системи державного ліцензування і акредитації вузів. Особливості реформування системи вищої освіти (перехід на триступеневу підготовку: бакалавр, спеціаліст, магістр). Діяльність провідних університетів України. Гуманітаризація та гуманізація освіти в НТУУ «КПІ». Наукове життя. Розбудова та діяльність установ Національної академії наук України. Постанова нових науково-дослідних інститутів у системі Національної академії наук України. Негативні впливи економічної кризи на кадровий потенціал української науки. Науково-технічний і технологічний потенціал України. Літакобудування. Міжнародна програма ракетно-космічного комплексу морського базування «Морський старт» і «Глобалстар». Судобудівництво. Приладобудування, виробництві енергетичного устаткування, важке машинобудування. Космічні програми. Літературно-мистецьке життя. Негативний вплив економічної кризи на функціонування установ культури. Комерціалізація культури. Літературний процес. Повернення творів «забутих письменників». „Висока” і масова, популярна література. Заснування, діяльність Комітету і Національної премії ім. Т. Шевченка. Лауреати Шевченківської премії (Б. Антоненко-Давидович (посмертно), А. Калинець, Т. Мельничук, М. Максименко, Г. Синиця та ін.). Культурні діячі – лауреати Державної премії (В. Зінкевич, В. Овсійчук, А. Антонюк, Р. Конквест та ін.). Стан українського кіномистецтва. Театральна справа. Музеї.

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (перелік дидактичних засобів, завдання на СРС з посиланням на літературу)
	Музична культура. Масова культура і перспективи духовного розвитку України. Благодійна діяльність у сфері культури в Україні. Провідні меценати. Особливості культурного життя національних меншин сучасної України. Основні напрями розвитку освіти, науки та культури національних меншин України, їхнє місце в соціальній, політичній та економічній системі українського суспільства. Взаємодія та взаємовплив української культури та культур народів, що проживали та проживають на території сучасної України. Проблеми і шляхи вирішення національно-мовних та культурних потреб усіх етносів України в умовах розбудови незалежної держави. Україна в системі міжнародних культурних контактів. Правові основи міжнародного співробітництва України у гуманітарній сфері, питаннях культури, науки і техніки. Міжнародна співпраця України у царині повернення та реституції втрачених культурних цінностей. Угода України з країнами СНД про повернення незаконно переміщених культурних цінностей (1992) та її наслідки. Передача Україні архівних матеріалів із Швеції, США, Канади. Міжнародні зв'язки України у сфері освіти. Міжнародні науково-технічні зв'язки. Міжнародне співробітництво НТУУ «КПІ» у науково-освітній сфері: досягнення, перспективи. Діяльність українських і зарубіжних культурно-громадських організацій, фондів, товариств. Роль української діаспори у збереженні історико-культурної пам'яті і духовному відродженні України. Культурна праця української еміграції в Європі. Внесок українців Америки та Австралії у світову та українську культуру. Культурне життя українців Росії. Перелік дидактичних засобів <i>Історична карти:</i> * «Українці в світі». * «Політична карта світу»; * «Політична карта України»; * «Розселення та еміграція українців у другій половині XIX – на початку XX ст.»; * «Українська діаспора». * «Наукові центри НАН України та МОН України». <i>Схеми:</i> «Структура науки в Україні»; «Освітні та освітньо-кваліфікаційні рівні в Україні»; «Система культурних і освітніх установ української діаспори»; <i>Діаграми:</i> «Чисельність українців у країнах світу»; <i>Таблиці:</i> «Внесок української діаспори у культуру України»; <i>Графіки:</i> Графік фінансування розвитку науки і техніки в Україні. <i>Зображення:</i> зображення архітектурних споруд, скульптурних пам'яток, творів образотворчого мистецтва сучасної України та української діаспори. <i>Фільми:</i> фільм «Через океан» (фільм 77) фільму «Невідома Україна»: http://video.i.ua/user/2346764/59121/ <i>Література:</i> Базова: [Л. 1. — С.267-297, 298-317], [3]. Допоміжна: [Л. 20. – С.273-415].

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань (перелік дидактичних засобів, завдання на СРС з посиланням на літературу)
	Завдання на СРС 1. Охарактеризуйте зміни в освітянській галузі за роки незалежності України. 2. Визначте особливості сучасного українського телебачення та кіноіндустрії. 3. Висвітліть характерні риси повсякденної культури в епоху мас-медіа (реклама, мода, комп'ютерні технології), «культури в капцях». 4. Проаналізуйте стан і проблеми народного мистецтва на сучасному етапі. 5. Розкрийте роль релігії та церкви в незалежній Україні та духовного відродження української нації. 6. Проаналізуйте багатокультурність сучасної України. Дайте характеристику розвитку культури національних меншин. Визначте перспективи розвитку культури в незалежній Україні. <u>Література для СРС:</u> [Л.10], [Л. 20. – С. 273–415], [Л. 21. – С.221-238].

5.2. Семінарські заняття

Основні завдання циклу семінарських занять:

- мають за мету розвиток у студентів вміння працювати з історичною, суспільно–політичною, мемуарною та навчально-методичною літературою, готувати виступи, формулювати та відстоювати свою позицію, приймати активну участь у дискусії, робити науково обґрунтовані оцінки досягненням минулого та сучасного історико-культурного розвитку; узагальнювати, критично осмислювати та адекватно оцінювати нагромаджений в історії зарубіжний та вітчизняний історико-культурний досвід

№з/п	Назва теми заняття
1	Історія української культури як наука і навчальна дисципліна. <i>Очікується, що студенти підготують доповідь / презентацію, висловлять власну думку з обґрунтуванням наступних питань</i> 1. Зміст, еволюція поняття «культура». Типологія культури. 2. Українська національна культура в контексті світової. 3. Періодизація, джерельна база та основні підходи до вивчення історії української культури. 4. Місце і значення курсу «Історія української культури» в системі гуманітарної підготовки майбутнього технічного спеціаліста. Завдання на СРС 1. Охарактеризуйте сучасний стан історії культури як науки. 2. Дайте визначення понять «масова» та «елітарна» культура. Простежте розвиток масової та елітарної культури в незалежній Україні. 3. Проаналізуйте типи і напрямки молодіжної субкультури в Україні. 4. Розкрийте основні положення державної програми відтворення видатних пам'яток історії та культури України.
2	Витоки української культури <i>Очікується, що студенти підготують доповідь / презентацію, висловлять власну думку з обґрунтуванням наступних питань</i> 1. Культурні пам'ятки кам'яного віку. Трипільська археологічна культура: поширення, характерні ознаки. 2. Культурні пам'ятки епохи бронзи і заліза. Культура грецьких колоній Північного Причорномор'я. 3. Слов'янська доба в культурі українських земель. 4. Культурна спадщина народів Криму доби раннього Середньовіччя. Завдання на СРС

№з/п	Назва теми заняття
	Охарактеризуйте особливості містобудування у колоніях Північного Причорномор'я. Визначте стилістичні особливості скіфського мистецтва. Проаналізуйте характерні риси язичницької культури Давньої Русі напередодні прийняття християнства. Дослідіть місце людини і природи в язичницькому світогляді.
3	Культура Київської Русі та Галицько-Волинського князівства <i>Очікується, що студенти підготують доповідь / презентацію, висловлять власну думку з обґрунтуванням наступних питань</i> Запровадження християнства у Київській Русі та його значення для еволюції культури. Писемність, освіта, література, наукові знання, архітектура, образотворче та прикладне мистецтво, музика Київської Русі. Соціокультурні процеси та мистецькі здобутки Галицько-Волинського князівства. Внесок інших народів до історико-культурної спадщини Київської Русі та Галицько-Волинського князівства. Завдання на СРС Охарактеризуйте «Слово про Закон і Благодать» митрополита Іларіона як визначну пам'ятку риторичної спадщини Київської Русі. Проаналізуйте розвиток літописання доби Київської Русі, розкрийте зміст «Повісті швидкоплинних літ» та її значення для історії української культури. Висвітліть роль монастирів в розвитку культури Київської Русі. Визначте характерні риси та особливості храмових споруд – архітектурних пам'яток доби Галицько-Волинського князівства. Простежте розвиток ремісничої справи в Галицько-Волинському князівстві. Розкрийте внесок галицьких діячів культури – „премудрого книжника” Тимофія, „хитреця” Авдія і „словетного співця” Митуси в розвиток української культури.
4	Українська культура литовсько-польської доби (XIV – перша половина XVII ст.) <i>Очікується, що студенти підготують доповідь / презентацію, висловлять власну думку з обґрунтуванням наступних питань</i> 1. Ренесансно-реформаційні ідеї в українській культурі. Освіта, наука, книгодрукування, просвітницька діяльність братств, література, музика, театр, архітектура та образотворче мистецтво. Феномен козацької культури. Діалог та взаємодія національних культур у Великому князівстві Литовському та Речі Посполитій, особливості розвитку культури народів українських земель під владою Молдавського та Московського князівств, Османської імперії, Угорщини. Завдання на СРС Дайте характеристику релігійній полеміці, її основних ідей та представників. Простежте розвиток Ренесансних ідей в українській культурі XVI -XVII ст. Охарактеризуйте діяльність українських гуманістів XV – XVI ст.. Розкрийте наслідки Берестейської церковної унії 1596 р. для розвитку української культури. Проаналізуйте розвиток усної народної творчості: дум, історичних пісень XIV-першої половини ХУП ст., розкрийте їх тематику та особливості. Висвітліть культурні зв'язки України з державами Центральної та Західної Європи.
5	Українська культура другої половини XVII – XVIII ст. Феномен українського бароко <i>Очікується, що студенти підготують доповідь / презентацію, висловлять власну думку з обґрунтуванням наступних питань</i> 1. Суспільно-політична ситуація в Україні у другій половині XVII – XVIII ст. та її

№з/п	Назва теми заняття
	вплив на українську культуру. 2. Розвиток освіти і науки. «Золота доба» Києво-Могилянської академії. 3. Літописання і література, усна народна творчість, музична і театральна культура, архітектура, живописі епохи бароко. 4. Особливості розвитку культури народів України в період Гетьманщини, російського та австрійського панування. Завдання на СРС 1. Проаналізуйте діяльність Києво-Могилянської академії (1701) та розкрийте її значення як першого загальноосвітнього вищого навчального закладу у Східній Європі. 2. Зробіть аналіз розвитку природничих і технічних знань другої половини ХУП- ХУШ ст.. 3. Розкрийте зміст і історичне значення літопису Самійла Величка як явища українського літературного бароко. 4. Проаналізуйте вплив ідей Відродження та Реформації на розвиток української літератури. Дайте характеристику українського епосу XVII - XVIII ст.
6	Культура України XIX- початку XX ст. Національно-культурне відродження <i>Очікується, що студенти підготують доповідь / презентацію, висловлять власну думку з обґрунтуванням наступних питань</i> 1. Сутність національно-культурного відродження, його періодизація. 2. Освіта та наука, «Просвіти», наукові товариства, український літературний процес, театр, музика, національний стиль в архітектурі та образотворчому мистецтві. 3. Українська культура доби Першої світової війни та революцій. 4. Національно-культурні процеси в житті національних меншин України. Завдання на СРС 1. Розкрийте реалістичні традиції у творчості Т. Шевченка - художника. 2. Проаналізуйте основні стилі (імпресіонізм та експресіонізм, неоромантизм, український авангард) в українській культурі кінця XIX – початку XX ст.. 3. Висвітліть розвиток освіти, літератури та мистецтва на західноукраїнських землях в XIX – на початку XX ст.. 4. Простежте українську тематику в творчості відомих російських художників. 5. Охарактеризуйте основні стилі в українській архітектурі XIX – початку XX ст. 6. Дайте характеристику кобзарству як соціально-культурному явищу.
7	Українська культура радянської доби (1920–1991) <i>Очікується, що студенти підготують доповідь / презентацію, висловлять власну думку з обґрунтуванням наступних питань</i> 1. Культурне будівництво у радянській Україні в 20—30-ті рр. XX ст. 2. Українська культура в роки Другої Світової війни. 3. Культура радянської України в повоєнний період. Шістдесятництво як культурний феномен. 4. Культурне життя національних меншин України. Завдання на СРС 1. Поясніть, в чому полягав суперечливий характер розвитку української культури в 1930-ті роки. Аргументуйте свою думку. 2. Дайте оцінку внеску діячів науки і культури України у розгром німецько-фашистських окупантів. 3. Проаналізуйте розвиток науки і техніки в радянський період. Дайте оцінку науковим досягненням радянських учених, охарактеризуйте розвиток ракетної техніки, космонавтики, використання атомної енергії в мирних цілях. 4. Визначте особливості радянської політики у сфері культури 60-80-х рр.

№з/п	Назва теми заняття
	5. Дайте оцінку досягненням радянської системи освіти, запровадженню загальнообов'язкової середньої освіти. 6. Висвітліть новаторські течії в живопису, образотворчому мистецтві України в радянський період.
8	Сучасна українська культура <i>Очікується, що студенти підготують доповідь / презентацію, висловлять власну думку з обґрунтуванням наступних питань</i> 1. Культурне життя України в умовах соціально-економічних трансформацій 90-х років ХХ ст. 2. Реформування системи освіти в Україні. Стан, перспективи науково-технічного розвитку сучасної України. 3. Розвиток української літератури, кіномистецтва і театру, образотворчого та музичного мистецтва. 4. Особливості культурного життя національних меншин. Завдання на СРС 1. Охарактеризуйте нові явища і тенденції в українській літературі та мистецтві кінця ХХ – початку ХХІ ст. 2. Визначте особливості культурного відродження на сучасному етапі. Висвітліть міжнародні зв'язки України у сфері освіти, науки, культури. 3. Проаналізуйте досягнення НТР і проблеми екології в Україні. Дайте характеристику діяльності видатних діячів науки і техніки – випускників і викладачів НТУУ «КПІ», основних напрямів міжнародного співробітництва НТУУ «КПІ» у науково-освітній сфері, його перспектив. 4. Проаналізуйте розвиток українського музичного мистецтва у ХХІ ст.: естрадної, класичної, альтернативної музики. 5. Простежте основні тенденції розвитку української архітектури та мистецтва кінця ХХ ст. - початку ХХІ ст. 6. Охарактеризуйте діяльність українських і зарубіжних культурно-громадських організацій, фондів, товариств.
9	Еволюція української діаспори як соціокультурної системи <i>Очікується, що студенти підготують доповідь / презентацію, висловлять власну думку з обґрунтуванням наступних питань</i> 1 Проблеми типологізації еміграції. Особливості процесу еміграції з України. 2. Видатні діячі культури — представники української діаспори та їх внесок у світову культуру. 3. Українська діаспора у процесі державотворення та культурному житті сучасної України.. Завдання на СРС 1. Охарактеризуйте науково-освітню та організаційну діяльність українських вчених в еміграції (1920-1939 рр.) 2. Висвітліть культурно-мистецькі здобутки української діаспори. 3. Визначте особливості української музичної культури діаспори. 4. Проаналізуйте освітню діяльність української еміграції.

6. Самостійна робота студента/аспіранта

№ з/п	Назва теми, що виноситься на самостійне опрацювання
1.	Не заплановано

Студентів заохочують до науково-дослідницької роботи та оприлюднення її результатів, зокрема до участі в науково-практичних конференціях – насамперед тій, котру щороку проводить кафедра історії («Україна: історія, культура, пам'ять»).

Студенти разом з викладачем визначаються з тематикою тез, доступною літературою та історичних матеріалів.

Також під керівництвом викладача студенти ознайомлюються з вимогами оформлення та подають тези до конференції.

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Опрацьовуючи навчальний матеріал кредитного модуля «Україна в контексті історичного розвитку Європи», студенти:

1) на лекціях:

- виконують періодичні експрес-контролі залишкових знань з розділів кредитного модуля, що можуть включати в себе виконання трьох творчих завдань з дискусійних питань або експрес-тестових завдань (протягом 5-10 хв. із застосуванням тестів на платформі «Сікорський»);
- проводять аналітичний огляді із застосуванням дискусійної форми спілкування лектора зі студентами.

2) на семінарських заняттях

самостійно

- виконують модульну контрольну роботу із застосуванням платформи «Сікорський»; *під керівництвом викладача:*
- організують дискусії між студентами з проблемних питань курсу, акцентуючись на аналіз та узагальнення наукової інформації;
- обґрунтовують сформульовані власні позиції та свою позицію на оцінки викладеного матеріалу.

Завдання та матеріали для проведення експрес-контролів / творчих завдань та модульної контрольної роботи подаються у додатку до робочої навчальної програми.

Відвідуваність і виконання завдань

Сьогодні практично немає нових україномовних (або російськомовних) навчальних видань, цілковито присвячених цій проблематиці. Тому для україномовних студентів (яких більшість) дуже важливо відвідувати лекції, на яких висвітлюватиметься систематизований навчальний матеріал, презентації текстів документів в обсязі достатньому для опанування кредитного модуля студентом. Студенту складно буде належно підготуватись до семінарського заняття, виконати експрес-контроль, якщо він буде пропускати лекції. Нового навчального матеріалу з кредитного модуля, крім матеріалу лекцій, вкрай мало. Тому для студентів, які бажають продемонструвати відмінні результати навчання, активна робота на лекційних заняттях просто необхідна. Однак відпрацьовувати пропущені лекції не потрібно

Активна участь студента на семінарських заняттях є обов'язковою і буде вимагатись. Рейтинг студента значною мірою формуватиметься за результатами його роботи на семінарських заняттях. Кожне пропущене семінарське заняття (незалежно від причин пропуску) знижує підсумковий рейтинг студента з кредитного модуля. Немає конкретної кількості пропущених семінарських занять, які потребуватимуть самостійного опрацювання студентом відповідних тем і додаткового спілкування з цього приводу з викладачем. Разом з тим, студент, який пропустив семінарські заняття, може отримати низький рейтинг, який не дозволить допустити такого студента до заліку. В такому разі теми з пропущених семінарських занять мають бути обов'язково вивчені, а студентом за узгодженням з викладачем необхідно надати творчі роботи з проблемних питань з даних тем семінарських занять або підготувати відео презентацію з даної теми та надати відповіді на запитання викладача (презентацію прикріплюють до відповідного завдання в Google класу або в Moodle на платформі Сікорський та надають там же відповіді на запитання/ зауваження викладача).

Контроль знань (розуміння) студента пропущених тем (виконання завдань) відбуватиметься під час спілкування з викладачем за графіком консультацій, доступним на сайті кафедри історії, під час перерви у навчальному занятті («на парі»), або має бути висвітлений в Google класі / Moodle на платформі Сікорський. Студент, який виконав відповідні завдання та відповів на питання викладача, отримуватиме відповідні бали до рейтингу, залежно від якості відповідей та виконання завдання.

Студенти, які пропустили семінарські заняття, повинні не допускати зниження підсумкового рейтингу, своєчасно (протягом семестру) опрацювати відповідні теми і виконувати завдання, передбачені для пропущених занять. Не треба чекати наближення заліково-екзаменаційної сесії для відповідного спілкування з викладачем. Варто це робити як тільки студент буде готовий продемонструвати свої знання і навички з пропущених тем занять.

Теми і завдання для семінарських занять, передбачені робочою програмою кредитного модуля, доступні з особистого кабінету студента в системі «Кампус», на сайті кафедри історії або висвітлені в Google класі / Moodle на платформі Сікорський

На лекціях та семінарських заняттях допускається використання ноутбуків, смартфонів, але лише для цілей, зумовлених темою заняття і відповідним тематичним завданням. Використовувати зазначені (та інші подібні) засоби для розваги чи спілкування під час заняття не варто. Відповідати на питання викладача, читаючи з екрану смартфона, ноутбуку чи з підручника не варто також. Це характеризує рівень підготовки студента не з кращого боку.

Студент на семінарському занятті може використовувати підготовлені ним письмові нотатки з питань теми заняття (або передбачених завданням), однак висловлювати позицію, читаючи з аркуша паперу не варто. Це також характеризує рівень підготовки студента не з кращого боку.

Не рекомендується використовувати документи, знайдені з ненадійних джерел мережі Інтернет (не рекомендованих викладачем), оскільки, як правило, вони мають низьку якість та сформовані з використанням застарілого інформаційного матеріалу, або недостовірної інформації з певної історичної події.

Форми роботи

На лекціях висвітлюється багатокультурна спадщина України й світу, її цінності і досягнення; основні етапи, процеси, події історії української культури і культур національних спільнот України та української діаспори з давніх часів до сьогодення в контексті світового розвитку цивілізації.

Тематика лекцій висвітлена у робочій програмі дисципліни. Вітаються питання від студентів до викладача під час лекції. Викладач може ставити питання окремим студентам або загалом аудиторії. Допускається і вітається діалог між студентами і викладачем на лекції.

Форма участі студентів на семінарських заняттях виглядає як сумарна робота, в яку входить:

- Виступ з основного питання або усна наукова доповідь.
- Доповнення, запитання до виступаючого, рецензія на виступ.
- Участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття.
- Аналіз джерельної і монографічної літератури.
- Письмові завдання (тестові завдання, творчі роботи, історичні есе тощо) та їх оформлення відповідно до вимог.

Під час семінарських занять викладач узагальнюватиме та аналізуватиме помилки і недоліки складених студентами доповідей (особистої точки зору), відповідатиме на питання студентів, студенти оцінюватимуть доповіді один одного, доповнюючи або виявляючи недоліки в доповіді.

Політика університету

Академічна доброчесність

Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

(інша необхідна інформація стосовно академічної доброчесності)

Норми етичної поведінки

Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Види контролю

1. Поточний контроль: робота на 9-ти семінарських заняттях у вигляді дискусій між студентами з проблемних питань курсу, з акцентуванням на узагальненні й наукові інформації, формулювання власної позиції та оцінки викладеного.

2. Календарний контроль: модульна контрольна робота проводиться тричі на семестр як контроль залишкових знань з трьох розділів кредитного модуля.

3. Семестровий контроль: залік

Поточний контроль проводиться викладачами у ході аудиторних занять. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів за визначеною темою. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачами та студентами, управління навчальною мотивацією студентів. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується як викладачем – для коригування методів і засобів навчання, - так і студентами – для планування самостійної роботи. Особливим видом поточного контролю є підсумковий контроль за змістовними модулями.

Форми участі студентів у навчальному процесі, які підлягають поточному контролю:

- Виступ з основного питання.
- Усна наукова доповідь.
- Доповнення, запитання до виступаючого, рецензія на виступ.
- Участь у дискусіях, інтерактивних формах організації занять.
- Аналіз джерельної і монографічної літератури.
- Письмові завдання (тестові, контрольні, творчі роботи тощо).
- Письмові роботи, оформлені відповідно до вимог.

Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією для визначення підсумкової оцінки з дисципліни при рубіжному модульному контролі.

Результати поточного контролю заносяться до журналу обліку роботи академічної групи. Позитивна оцінка поточної успішності студента за відсутності пропущених і невідпрацьованих семінарських занять, позитивні оцінки за модульні роботи є підставою допуску до підсумкової форми контролю – заліку.

Календарний контроль (КК) проводиться відповідно до графіка навчального процесу. Оцінка модульного контролю виставляється з урахуванням результатів проведеного контрольного заходу даного МК. Контрольні заходи модульного контролю проводяться під час семінарських занять в академічній групі відповідно до розкладу занять.

Контрольні заходи модульного контролю проводяться у комбінованій формі: у вигляді тестування та письмових контрольних робіт. В окремих випадках можна застосовувати й інші форми модульного контролю - письмові завдання, та ін. Вид контрольного заходу та методика урахування складових модульного контролю при визначенні оцінки за МК розробляється викладачам і затверджується кафедрою.

До контрольного заходу відповідного модульного контролю студент допускається незалежно від результатів поточного контролю. На консультаціях студент може відпрацювати пропущені семінарські заняття, а також ліквідувати заборгованості з інших видів навчальної роботи.

У разі відсутності студента на контрольному заході модульного контролю йому надається право на повторне складання в індивідуальному порядку.

Семестровий контроль. Позитивна оцінка поточної успішності (сумарного результату поточної і модульної оцінки за семестр) за умови відсутності пропущених або невідпрацьованих семінарських занять є підставою допуску до підсумкової форми контролю.

З дисципліни передбачена така форма звітності, як залік, що проводиться в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою дисципліни.

У процесі вивчення курсу використовується рейтингова форма контролю після закінчення логічно завершеної частини лекційних та практичних занять (модуля) з дисципліни. Її результати враховуються під час виставлення підсумкової оцінки. Це робить оцінювання більш гнучким, об'єктивним і сприяє систематичній та активній самостійній роботі студентів протягом усього періоду навчання, забезпечує здорову конкуренцію між студентами у навчанні, сприяє виявленню і розвитку творчих здібностей студентів.

Форма проведення семестрового контролю є комбінованою (частково усна - при проведенні співбесіди, частково письмова - при відповідях на теоретичні питання та тестуванні тощо), зміст і структура залікових білетів (контрольних завдань), критерії оцінювання визначаються рішенням кафедри та зазначаються у робочій програмі навчальної дисципліни й доводяться до відома студентів на першому занятті.

Результати виконання завдань оголошуються кожному студенту окремо у присутності або в дистанційній формі та супроводжуються оціночними листами, в яких студенти можуть побачити свою оцінку за певними критеріями, а також позначення основних помилок та коментарі до них.

Оцінювання та контрольні заходи

Рейтинг студента з кредитного модуля складається з балів, що отримуються за:

1) контроль залишкових знань з 3-х розділів кредитного модуля та включає в себе виконання трьох творчих завдань з дискусійних питань або експрес-тестових завдань (протягом 5-10 хв. із застосуванням тестів на платформі «Сікорський»);

2) роботи на 9 семінарських заняттях;

3) модульна контрольна робота з трьох частин по 0,66 академічні години кожна

Робота студента:

- на дев'яти семінарських заняттях визначає 45% його рейтингу з кредитного модуля;

- контроль залишкових знань з 3-х розділів кредитного модуля визначає 18% його рейтингу з кредитного модуля;

- модульна контрольна робота визначає 37% його рейтингу з кредитного модуля .

Студент отримає найвищий рейтинг, якщо він:

- бере активну участь на проведених семінарських заняттях, переважно надає повні та аргументовані відповіді, логічно їх викладає, висловлює власну позицію з дискусійних питань, дану позицію викладає чітко і логічно, обґрунтовує її належним чином а також активно доповнює відповіді інших студентів на занятті;

- своєчасно готується та виконує модульні контрольні роботи (МКР) по завершенню кожного з трьох тематичних модулів (завдання до МКР надано в **додатку В** до силабусу та до робочої навчальної програми кредитного модуля). Студенту дається одноразова можливість написати МКР.

Пропущені заняття, неточності, неповнота, помилки у відповідях чи ґрунтуваннях на не достовірних історичних джерел спричиняють зниження рейтингу студента.

Очікується, що на семінарському занятті кожен студент доповідатиме самостійно з обраного ним питання за темою семінару. Очікується, що студенти пояснюватимуть чому вони сформуливали власну думку саме таким чином а також висловлюватимуть свою думку щодо думок (доповідей) інших студентів.

Належна підготовка студента до семінарського заняття займатиме в середньому 1-1,5 години.

З деталізованими очікуваннями від роботи студентів на кожному семінарському занятті, запланованими для кожного заняття результатами навчання можна ознайомитись у робочій програмі кредитного модуля (силабусу).

Викладач оцінює роботу студента на кожному семінарському занятті, але конкретна підсумкова кількість балів за роботу на семінарських заняттях виставляється викладачем під час першого і другого етапу проміжної атестації – на восьмому і шістнадцятому тижнях навчання відповідно. Рейтинг студента станом на 8-й тиждень (за результатами роботи на 2-3 семінарських заняттях) і 16-й тиждень (за результатами роботи на наступних 5-6 семінарських заняттях) навчання повідомляється студенту на занятті чи в особистому кабінеті електронного кампусу.

Деталізовані критерії оцінювання результатів навчання студента визначені у положенні про РСО з кредитного модуля, що є додатком до робочої програми кредитного модуля та у **додатку С** до силабусу.

Студент може оскаржити оцінку викладача, подавши відповідну скаргу викладачу не пізніше наступного дня після ознайомлення студента з виставленою викладачем оцінкою. Скарга розглядатиметься за процедурами, встановленими університетом.

Умови допуску до семестрового контролю: *Наявність кількості балів не менше 40, виконання МКР не менше ніж на «достатньо»*

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

<i>Кількість балів</i>	<i>Оцінка</i>
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно
Не виконані умови допуску	Не допущено

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Перелік питань до семестрового контролю (заліку) надані в **додатку А** до силабусу.

При наявності у студенту документів підтверджуючих його участь у олімпіадах (міських, міжміських, Всеукраїнських тощо) за темою семінарського заняття або розділу кредитного модуля можуть зараховуватись за відповідною тематикою та відповідними балами РСО

Рекомендації студентам

Працюючи на лекції, студенту варто конспектувати основні події, поняття, класифікації, визначення, про які розповідатиме викладач. Якщо студент буде уважно слухати, фіксувати відповідний матеріал, потім прочитає цей текст, він може застосувати його при вирішенні завдання чи підготовці до семінарського заняття. Якщо після цього студент презентує свою обґрунтовану позицію (думку), критично оцінить позиції (думки) інших студентів, ставитиме питання викладачу та студентам – обсяг засвоєного ним навчального матеріалу і глибина його розуміння збільшуватиметься в рази.

Готуючись до семінарського заняття, студент має обов'язково опрацювати лекційний матеріал певної теми, бажано ознайомитись з додатковими ресурсами в мережі. При виникненні питань, виявленні незрозумілих положень необхідно обов'язково обговорити їх з викладачем. На семінарському занятті навіть добре підготовлений студент не повинен залишатись пасивним спостерігачем, а активно включатись у обговорення питання. Якщо ж студент не ознайомився з навчальним матеріалом, йому варто уважніше слухати виступаючих, і завдяки отриманій інформації намагатись компенсувати недоліки підготовки до заняття. Не слід відмовляти від відповіді на питання викладача. Навіть якщо студент не знає відповіді, доцільно спробувати відповісти, висловити свою думку, виходячи з власних знань, досвіду, логіки запитання тощо. При цьому не треба боятися помилитися – одним з важливих завдань вивчення гуманітарних дисциплін є вироблення вміння логічно мислити і відповідно висловлювати власні думки. Однак, варто пам'ятати, що незнання матеріалу дисципліни є суттєвим недоліком роботи студента і буде негативно впливати на його загальний рейтинг. Відповідальне ставлення до підготовки на кожне

семінарське заняття дає змогу не лише правильно засвоїти навчальний матеріал, але й зекономити зусилля при проходженні семестрового контролю.

Важливим у належній підготовці студента є вироблення в нього вміння працювати з документами, які мають історичне значення.

Ознайомлюючись із новим для себе інформаційним історичним документом, слід, насамперед намагатись виявити його достовірність, зрозуміти логіку та послідовність відповідних історичних подій та їх вплив на сьогодення. Такий аналіз дозволить студенту не лише краще засвоїти інформацію, але й аналізувати минулі історичні події, їх вплив на сьогодення та як результат аналіз розгортання можливих майбутніх історичних подій. У разі складнощів з розумінням деяких історичних подій не варто соромитись і необхідно обов'язково звертатись до викладача.

Здобуття історичних знань - нелегка та цікава справа. Вивчаючи кредитний модуль, ви закладаєте підвалини свого професійного становлення і розвитку. Вірне розуміння історичних подій минулого - це гарант розуміння історичних подій сьогодення та можливий проект майбутніх подій.

Позааудиторні заняття

Можлива участь студентів у науково-дослідницькій роботі та оприлюднення її результатів, зокрема до участі в науково-практичних конференціях – насамперед тій, котру щороку проводить кафедра історії («Україна: історія, культура, пам'ять»).

Дистанційне навчання

Можливе синхронне дистанційне навчання з використанням платформ для відео-конференцій та освітньої платформи для дистанційного навчання в університеті.

Інклюзивне навчання

Допускається

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено

Доцент кафедри історії, к.і.н., доцент Боева С.Ю

Доцент кафедри історії, к.і.н, доцент Махінько А.І.

Ухвалено кафедрою історії (протокол № 5 від 25 листопада 2020р.)

Погоджено Методичною радою КПП ім. Ігоря Сікорського¹

(протокол № від лютого 2021р.)

¹ Методичною радою університету – для загальноуніверситетських дисциплін.

Перелік питань до семестрового контролю (заліку)

Зразок залікового білету

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ ім. ІГОРЯ СІКОРСЬКОГО»

Рівень вищої освіти

першого (бакалаврського)

(назва ступеня)

Спеціальність

Усіх спеціальностей

(код і назва напрямку підготовки)

Освітня програма

для всіх ОПІ спеціальностей

(код і назва спеціальності)

Навчальна дисципліна

Історія української культури

(назва)

ЗАЛКОВИЙ БІЛЕТ № _____

- 1 *Питання з I блоку питань*
- 2 *Питання з II блоку питань*
- 3 *Питання з III блоку питань*
- 4 *Питання з IV блоку питань*

Затверджено на засіданні кафедри

Історії

(назва кафедри)

Протокол № _____

від

« _____ »

202

р.

Завідувач кафедри історії

(підпис)

(Прізвище та ініціали)

ПИТАННЯ для формування залікових білетів *

Питання з I блоку:

1. Дайте визначення поняття «культура», характеризуйте її сутність, структуру і функції.
2. Охарактеризуйте культурні пам'ятки первісних суспільств на території України. Визначте, які археологічні пам'ятки України свідчать про вдосконалення знарядь праці та перехід до нового способу життя.
3. Коли виникло мистецтво? Охарактеризуйте найдавніші пам'ятки мистецтва на території України.
4. Поясніть, чи була трипільська культура визначним явищем в історії України й чи справедливе твердження про трипільців як предків українського народу? Обґрунтуйте свою думку.
5. Дайте оцінку розвитку культури кіммерійців, скіфів і сарматів. Який слід вони залишили в культурі українського народу?
6. Визначте місце і роль міст-держав Північного Причорномор'я в історії української культури. Відповідь обґрунтуйте конкретними прикладами.
7. Охарактеризуйте культуру, вірування та звичаї давніх слов'ян.
8. Проаналізуйте, яку роль відіграло прийняття християнства для культурного розвитку Русі. Поясніть, чому з усіх тогочасних релігій вибір було зупинено на православ'ї.
9. Чи досягла Київська Русь за князів Володимира Великого та Ярослава Мудрого свого найвищого культурного розвитку? Відповідь обґрунтуйте.

10. Назвіть та охарактеризуйте культурні пам'ятки Давньої Русі, які дійшли до наших днів. Яке значення вони мають для українського народу?
11. Розкрийте особливості розвитку декоративно-прикладного та образотворчого мистецтва Київської Русі в XI – XII ст.
12. Чи досягла за князя Данила Галицько-Волинська держава найвищого культурного розвитку? Відповідь обґрунтуйте.
13. Поясніть чому в літературі Київської Русі та Галицько-Волинської держави переважали спільні літературні жанри.
14. Визначте особливості музичної культури Давньої Русі XI – XIII ст. та Галицько-Волинської держави.

Питання з II блоку

1. Назвіть і порівняйте основні архітектурні пам'ятки Київської Русі та Галицько-Волинської держави XI – XIV ст.
2. Дайте оцінку суспільно-політичному устрою і покажіть його вплив на розвиток культури України у XIV – XVI ст.
3. Розкрийте суть поняття «полемічна література» та причини появи такої літератури в Україні.
4. Дайте оцінку стану релігійного життя та ролі церкви в українському суспільстві у XVI – першій половині XVII ст.
5. Дайте характеристику діяльності братств. Яке значення вона мала для розвитку культури та формування національної свідомості українського народу?
6. Покажіть на прикладах, які особливості мав український живопис у другій половині XVI – XVII ст., які ціннісні і моральні принципи утверджувалися в ньому?
7. Чому пам'ятки писемності середньовіччя є водночас пам'ятками образотворчого мистецтва? Відповідь аргументуйте прикладами.
8. Визначте особливості культури України в другій половині XVII – у XVIII ст. Які події української історії суттєво вплинули на розвиток культури цього періоду?
9. Порівняйте стан освіти в Україні у XVI – першій половині XVII ст. та в другій половині XVII – у XVIII ст.
10. Поясніть як пов'язані між собою шкільна драма, інтермедія, вертеп і з'ясуйте, коли в Україні зародився професійний театр.
11. Поясніть, чому в другій половині XVII – у XVIII ст. розвиток культури був одним із чинників консолідації українського народу.
12. Охарактеризуйте українську барокову архітектуру XVII – XVIII ст. і вкажіть чим відрізняється бароковий храм від храму княжої доби.
13. Дайте оцінку діяльності вищих навчальних закладів освіти, які діяли на українських землях у XVIII ст.
14. Сформулюйте версію, чи була Україна протягом XVII – XVIII ст. містком, що поєднував Росію із західноєвропейською цивілізацією. Відповідь обґрунтуйте.

Питання з III блоку:

1. Дайте визначення поняття «національно-культурне відродження», охарактеризуйте основні етапи цього процесу в Україні.
2. Проаналізуйте, в чому полягають основні досягнення української музичної культури XIX ст.
3. Охарактеризуйте освітянські реформи XIX ст. в Україні та їх наслідки. Які вищі навчальні заклади було відкрито на Наддніпрянщині?
4. Коротко охарактеризуйте творчість художників кінця XIX – початку XX ст., наприклад: О.Архипенка, К.Малеви́ча, Ф.Кричевського, О.Богомазова, І.Їжакевича, М.Бойчука.
5. Проаналізуйте відмінності та схожі риси у розвитку культури в Наддніпрянській і Західній Україні XIX ст.

6. Розкрийте причини посилення русифікаторської політики царизму та її суть в Україні у ХІХ ст.
7. Порівняйте практичні кроки, які зробили уряди Центральної Ради, гетьмана П.Скоропадського і Директорії для відродження та розвитку української культури?
8. Дайте визначення понять «коренізація», «українізація». Які зміни відбулись у культурному житті у період «українізації»?
9. Покажіть суперечливість розвитку культури в Україні у 20 – 30-ті рр. ХХ ст. та негативний вплив на неї тоталітарної системи.
10. Коротко охарактеризуйте театральне життя УРСР у 20 – 30-ті рр.
11. Користуючись конкретним фактичним матеріалом, покажіть, чи підпорядковували митці творчість під час Другої світової війни обороні країни, героїчним подвигам народу.
12. Покажіть на прикладах, що у повоєнні роки українська культура розвивалася у складних і суперечливих умовах. Чим це обумовлюється?
13. Дайте аргументовану оцінку періоду «відлиги» в розвитку культури.

Питання з ІV блоку:

1. Поясніть, у чому полягала суперечливість розвитку культури Української РСР у 60 – 80-ті рр. ХХ ст.?
2. Охарактеризуйте розвиток української культури в умовах кризи радянської системи, намалюйте схему її еволюції та визначте фактори, які впливали на це.
3. Чи настав у кінці ХХ ст. в Україні період національного відродження? Виділіть фактори, які сприяють розвитку національної культури на сучасному етапі.
4. Поясніть, як на культурне життя України вплинули соціально-економічні трансформації 90-х рр. ХХ ст.
5. Охарактеризуйте основні досягнення сучасної літератури та образотворчого мистецтва. Як вплинули на них розпад СРСР і утворення незалежної України?
6. Дайте характеристику освітній політиці незалежної України та визначте основні здобутки і прорахунки.
7. Розкрийте суть, періодизацію та соціально-економічні наслідки сучасної науково-технічної революції для українського суспільства.
8. Визначте особливості сучасної співпраці України з іншими державами в різних галузях культури.
9. Дайте оцінку науковим досягненням учених НТУУ «КПІ» в умовах розгортання науково-технічної революції. Визначте роль НТУУ «КПІ» в реалізації інноваційних програм розвитку України.
10. Проаналізуйте досягнення українців діаспори в різних країнах світу, виділіть провідні організації та рухи.
11. Поясніть яку роль українська діаспора відіграє в державотворенні та культурному житті сучасної України.
12. Визначте основні особливості культурного життя національних меншин сучасної України.
13. Охарактеризуйте стан релігійного життя України у роки незалежності. Дайте оцінку державній політиці щодо релігії та церкви та порівняйте з політикою, що проводилася за радянських часів.
14. Охарактеризуйте загальний рівень духовної культури сучасної України.

1. .

МОДУЛЬНА КОНТРОЛЬНА РОБОТА

з кредитного модуля

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ступеня «бакалавр»

форма навчання

денна

МКР №1.1 За матеріалами лекцій №1-3

1 блок питань.

1. Проаналізуйте антропологічний підхід до вивчення культури у західній антропології (еволюціоністи, циклічні теорії, структуралісти, екзистенціалісти).
2. Охарактеризуйте внесок українських культурологів у світову культурологічну думку.
3. Розкрийте концепцію української національної культури як цілісності.
4. Зробіть аналіз творчості Михайла Грушевського та його візії періодизації історії української культури
5. Охарактеризуйте варіанти наукової періодизації первісної доби в історії людства.
6. Простежте еволюцію первісно-релігійних вірувань і світогляду у системі духовної культури людини.
7. Дайте характеристику стоянкам первісних людей на терені сучасної України (Свідерська, Мізинська, Трипільська культури).
8. Проаналізуйте основні знахідки та дослідження скіфських курганів в Україні.

2 блок питань.

1. З'ясуйте основні напрями розвитку декоративно-прикладного мистецтва Київської Русі.
- 2.Зробіть аналіз особливостей розвитку християнського культового мистецтва княжої доби.
- 3.Розкрийте зміст «Шестиднева» Іоанна Екзарха Болгарського та його значення як джерела для реконструкції історіософських уявлень Давньої Русі.
- 4.Простежте розвиток освіти в Галицько-Волинському князівстві за часів князів Володимирка та Ярослава Осмомисла..
- 5.Дайте характеристику Галицько-Волинського літопису як найважливішої пам'ятки давньоукраїнської літератури

МКР №1.2 За матеріалами лекцій №4-5

1 блок питань.

1. Дайте характеристику оригінальним літературним пам'яткам доби Великого князівства литовського (Судебник Казимира, Литовський статут, литовсько-руські літописи), розкрийте їх значення у вивченні історії та культури українського народу.
2. Проаналізуйте розвиток науково-технічних знань в Україні у XIV – першій половині XVII ст.
3. Розкрийте роль братського руху кінця XV – початку XVII ст.. в історії української культури.
4. Простежте вплив ренесансу та гуманізму на українське культурне життя.
5. Охарактеризуйте початки українського книгодрукування та перші друківані книги в Україні («Апостол», «Буквар»).

2 блок питань.

1. Проаналізуйте меценатську діяльність Івана Мазепи.
2. Розкрийте філософію Григорія Сковороди і мандрівне просвітництво в Україні XVIII ст.
3. Дайте характеристику творчості українських композиторів XVIII ст.: Максима

Березовського, Дмитра Бортнянського, Артема Веделя

4. Висвітліть роль вертепу і вертепної драми в українській культурі.
5. Охарактеризуйте діяльність Растреллі в Україні (Андріївська церква, Маріїнський палац, Козелецький собор.)
6. Простежте прояви народності і народні елементи в українській культурі XVIII ст.

МКР №1.3 За матеріалами лекцій №6-7

1 блок питань.

1. Дайте характеристику розвитку української культури в контексті слов'янського відродження (кінець ХУІІІ – перша половина ХІХ ст.).
2. Проаналізуйте концепції культури в історії української гуманітарної думки ХІХ – початку ХХ століть.
3. Охарактеризуйте університетську освіту на українських землях (ХІХ – початок ХХ ст.).
4. Простежте розвиток історичної науки в кінці ХУІІІ – першій половині ХІХ ст., розкрийте значення «Історії Русів» як визначної пам'ятки історіописання першої половини ХІХ ст. Проаналізуйте становище науково-технічних знань в Україні наприкінці ХІХ – на початку ХХ ст.
5. Дайте характеристику класицизму і романтизму в українській культурі ХІХ ст.
6. Визначте жанрові особливості українського театру ХІХ ст.

2 блок питань.

1. Визначте місце національної культури в процесах відродження української держави.
2. Проаналізуйте процес створення системи української національної освіти в добу революції 1917-1920 рр.
3. Висвітліть процес заснування Академії Наук України та охарактеризуйте її діяльність в 1918-1921 рр.
4. Простежте вплив революційних подій 1917-1920 рр. на розвиток театрального, образотворчого мистецтва та літератури.
5. Розкрийте діяльність гетьмана П.Скоропадського по відродженню української культури і науки.

МКР №1.4 За матеріалами лекцій №8-9

1 блок питань.

1. Розкрийте зміст і значення політики коренізації (українізації) в УСРР.
2. Охарактеризуйте зміни в культурному житті західноукраїнських земель після включення їх до складу радянської України.
3. Розкрийте характерні риси дисидентського руху як політичної форми опору офіційній владі в Україні, його прояви в українській літературі..
4. Охарактеризуйте книговидавничу справу в Україні в радянський період.
5. Дайте характеристику творчості Олександра Довженко – як основоположника українського кіномистецтва.
6. Проаналізуйте особливості розвитку театрального та музичного мистецтва в радянський період.

2 блок питань.

1. Охарактеризуйте зміни в освітянській галузі за роки незалежності України.
2. Визначте особливості сучасного українського телебачення та кіноіндустрії.
3. Висвітліть характерні риси повсякденної культури в епоху мас-медіа (реклама, мода, комп'ютерні технології), «культури в капцях».
4. Проаналізуйте стан і проблеми народного мистецтва на сучасному етапі.
5. Розкрийте роль релігії та церкви в незалежній Україні та духовного відродження української нації.
 6. Проаналізуйте багатокультурність сучасної України. Дайте характеристику розвитку культури національних меншин. Визначте перспективи розвитку культури в незалежній Україні.

РЕЙТИНГОВА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ
з кредитного модуля
ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ступеня «бакалавр»

форма навчання

денна

1. Рейтинг студента з кредитного модулю складається з балів, що він отримує за:
- контроль залишкових знань на 8 лекціях
 - роботи на 8 семінарських заняттях
 - модульна контрольна робота (МКР) з чотирьох частин по 0,5 академічні години кожна

Система рейтингових (вагових) балів та критерії оцінювання:

1. Контроль залишкових знань на 8 лекціях (*максимальна кількість балів за 1 контроль на лекції складає 2 бали*):

повна відповідь (не менше за 90% потрібної інформації), надані відповідні обґрунтування та особистий погляд	2
достатньо повна відповідь (не менше за 75% потрібної інформації), що виконана згідно з вимогами до рівня «умінь», або незначні неточності)	1,5
– неповна відповідь (не менше за 60% потрібної інформації)	1

2. Роботи на 8 семінарських заняттях (*максимальна кількість балів на 1-му семінарському занятті складає 7 балів*)

повна відповідь (не менше за 90% потрібної інформації), надані відповідні обґрунтування та особистий погляд	7
достатньо повна відповідь (не менше за 75% потрібної інформації), що виконана згідно з вимогами до рівня «умінь», або незначні неточності)	6-5
– неповна відповідь (не менше за 60% потрібної інформації)	4

3. Написання МКР з 4 частин із 8 тестів (*максимальна кількість балів за 1 тест складає 3,5 бали*).

Правильна відповідь – 3,5 бали

Невірна відповідь – 0 балів

Розрахунок шкали (R) рейтингу:

Сума вагових балів контрольних заходів протягом семестру складає:

$$RD = 28+16+56 = 100 \text{ балів.}$$

Студенти, які набрали протягом семестру 60 і більше балів ($RD \geq 0,6 R$) отримують залік так званим “автоматом” відповідно до набраного рейтингу.

Студенти, які не виконали МКР не менше ніж на «задовільно» та не отримали не менше 40 стартових балів не допускаються до заліку

Студенти, які виконали умови допуску до заліку, але набрали протягом семестру менше 60 балів ($RD < 0,6 R$) виконують залікову контрольну роботу.

Залікова робота оцінюється із 100 балів та складається з двох питань. (*максимальна кількість балів за 1 питання складає 50 балів*)

повна відповідь (не менше за 90% потрібної інформації)	50-45
достатньо повна відповідь (не менше за 75% потрібної інформації)	44-38
неповна відповідь (не менше за 60% потрібної інформації)	37-30

За її результатами студент отримує відповідну оцінку (ECTS та традиційних) згідно таблиці.

<i>RD</i>	Оцінка ECTS	Оцінка традиційна
95 – 100	відмінно	Відмінно
85 – 94	дуже добре	Добре
75 – 84	добре	
65 – 74	задовільно	Задовільно
60 – 64	достатньо (задовольняє мінімальні критерії)	
<i>RD</i> < 60	незадовільно	Незадовільно